

СЛУЖБЕН ВЕСНИК

НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

„Службен весник на СРМ“ излегува по потреба. Ракописите не се враќаат. Огласи по тарифата.

Понеделник, 21 јуни 1971
Скопје
Број 22

Претплатата за 1971 година изнесува 100 динари. Овој број чини 4 динари. Жиро сметка бр. 401-1-16

136.

Врз основа на член 77 став 3, член 78 и член 80 став 4 од Законот за здравството („Службен весник на СРМ“, бр. 20/70), републичкиот секретар за народно здравје и социјална политика донесува

ПРАВИЛНИК ЗА ПРИПРАВНИЧКИОТ СТАЖ И ЗА СТРУЧНИТЕ ИСПИТИ НА ЗДРАВСТВЕНИТЕ РАБОТНИЦИ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат планот и програмата на приправничкиот стаж за здравствените работници од член 69 на Законот за здравството, условите што треба да ги исполнуваат здравствените работни организации во кои се изведува приправничкиот стаж за лекарите, стоматолозите и дипломираните фармацевти, поблиските услови за полагање на стручен испит, составот и работата на испитните комисии, како и образецот на уверението за положениот стручен испит.

II. ПЛАН И ПРОГРАМА НА ПРИПРАВНИЧКИОТ СТАЖ

1. План на приправничкиот стаж

Член 2

Приправничкиот стаж за лекарите, стоматолозите и дипломираните фармацевти трае:

1. за лекарите:

1) група интерна медицина:

— интерна медицина — — — — 30 дена
— заразни болести — — — — 15 дена
— пнеумофтизиологија — — — — 15 дена
— дерматовенерологија — — — — 10 дена
— неуропсихијатрија — — — — 15 дена
— трансфузиологија — — — — 10 дена
— радиологија — — — — 10 дена

2) група хирургија:

— општа хирургија и трауматологија — — — — 30 дена
— оториноларингологија — — — — 15 дена
— офталмологија — — — — 15 дена

3) група заштита на жени, деца и младина:

а) заштита на жени:

— акушерство — — — — 30 дена

од тоа:

— диспансер за жени — — 15 дена
— болничко акушерство — — 15 дена

б) заштита на деца и младина:

— диспансер за деца и младина 30 дена
— стационарно лекување — — 30 дена

4) општа медицина:

— општа медицина — — — — 30 дена

5) група превентивна медицина:

— хигиена со заштита од јонизирачко зрачење — — — — 20 дена
— епидемиологија и микробиологија — — — — 25 дена
— социјална медицина со организација на здравствената дејност — — — — 15 дена

6) судска медицина — — — — 15 дена

2. за стоматолозите:

— болести на заби и уста — — — 120 дена
— детска и превентивна стоматологија — — — — 60 дена
— стоматохирургија — — — — 30 дена
— максилнофацијална хирургија — — — — 30 дена
— ортопедија на вилицата — — — 30 дена
— стоматолошка протетика — — — 60 дена
— социјална медицина со организација на здравствената дејност — — — — 30 дена

3. за дипломираните фармацевти:

1) ориентирани за работа во аптека:

а) во аптека:

— фармацевтска технологија и фармакодинамија — — — — 180 дена

б) во лабораторија:

— за испитување на лекови — — 60 дена
— медицинско-биохемиска — — 30 дена
— прехранбено-санитарна — — 30 дена
— токсиколошко-хемиска — — 30 дена

в) социјална медицина со организација на здравствената дејност — — 30 дена

2) ориентирани за работа во лабораторија:

а) во лабораторија:

— за испитување на лекови — — 60 дена
— медицинско-биохемиска — — 60 дена
— прехранбено-санитарна — — 60 дена
— токсиколошко-хемиска — — 60 дена

б) фармацевтска технологија — — 90 дена

в) социјална медицина со организација на здравствена дејност — — 30 дена

Член 3

Приправничкиот стаж на здравствените работници со вишо и средно образование трае 6 месеци во една здравствена работна организација и 6 месеци по поедини гранки на медицината и тоа:

1. за медицински сестри — медицински техничари:

а) интерна медицина — — — — 30 дена
б) хирургија — — — — 30 дена
в) педијатрија — — — — 30 дена

г) гинекологија и акушерство — — — —	30 дена
д) трансфузиологија — — — —	15 дена
ѓ) општа ординација — — — —	15 дена
е) патронажа — — — —	30 дена
2. за санитарни техничари:	
а) епидемиологија — — — —	60 дена
б) хигиена со санитарна техника и дезинфекција, дезинсекција и дератизација — — — —	60 дена
в) микробиологија — — — —	45 дена
г) заразни болести — — — —	15 дена
3. за лабораториски техничари:	
а) медицинска биохемија — — — —	60 дена
б) микробиологија — — — —	60 дена
в) санитарна хемија — — — —	30 дена
г) трансфузиологија — — — —	30 дена
4. за фармацевтски техничари:	
а) фармацевтска технологија — — — —	90 дена
б) медицинска биохемија — — — —	45 дена
в) броматологија — — — —	30 дена
г) трансфузиологија — — — —	15 дена
5. за рентген техничари:	
а) рентген техника — — — —	90 дена
б) рентген дијагностика и терапија — — — —	60 дена
в) заштита од јонизирачки зрачења — — — —	30 дена
6. за забни техничари:	
а) стоматолошка техника со технологија — — — —	60 дена
б) стоматолошка протетика — — — —	60 дена
в) ортодонција — — — —	30 дена
г) детска и превентивна стоматологија — — — —	30 дена
7. за физиотерапевтски техничари:	
а) физикална терапија — — — —	60 дена
б) рехабилитација — — — —	45 дена
в) работно-окупациона терапија — — — —	45 дена
г) балнеотерапија — — — —	30 дена
8. за акушерки:	
а) гинекологија и акушерство — — — —	90 дена
б) педијатрија — одделение за новороденчиња — — — —	30 дена
в) патронажа — — — —	45 дена
г) трансфузиологија — — — —	15 дена

2. Програма за приправничкиот стаж

Член 4

Во текот на приправничкиот стаж приправничкиот — лекар треба да овладее и тоа:

1) во групата интерна медицина — клинички и лабораториски методи на работата со цел за утврдување дијагноза кај интерни, заразни, пнеумофтизиолошки, кожни и невропсихијатриски заболувања; лекување; рана рехабилитација на акутни и ургентни состојби; диспанзерски и епидемиолошки методи на работа и превенција на заболувањата; основи на радиографијата, посебно рентгендијагностика на градните органи, како и епидемиологија на масовни хронични заболувања;

2) во групата хирургија — амбулантно-поликлиничка хирургија со тежиште врз примарната обработка на раните, постапка кај изгоретини, како и основи на травматологијата; дијагностика на акутни и ургентни состојби; третирање на состојбата на шок и основни принципи на реанимацијата;

3) во групата на медицинските гранки што се занимаваат со здравствена заштита на жените — преглед на бремени жени, активно водење на нормално породување; прифаќање на новороденче,

вршење ревизија на утерусот; контрола и нега на леунки; методи на работата на диспанзерите за жени и советувалиштата за бремени жени, за контрацепција и за рак; дијагноза, терапија и тријажа на почести гинеколошки заболувања;

4) во групата на медицинските гранки што се занимаваат со здравствена заштита на децата и младина — методи на работата на диспанзерите и советувалиштата за предучилишни и училишни деца; превенција на заболувањата против кои постојат имунолошки средства за заштита; рана дијагноза и терапија; основи на активната здравствена заштита на децата и младина, како што се: систематски прегледи, вакцинација, патронажа, исхрана здравствено-воспитна работа и др.)

5) во гранката општа медицина — дијагностика и терапија на оние заболувања што најчесто се јавуваат, како и методи на следење на здравствената состојба на населението и на еколошките услови; домашно лекување на болен; оценување на работоспособноста и спроведување на мерките во областа на примарната и секундарната превенција;

6) во групата превентивна медицина — спроведување на основните мерки кои од аспектот на хигиената се преземаат во животната и работната средина, а посебно спроведување на мерките за спречување и сузбивање на заразни болести; методологија на вршење епидемиолошка анкета и изведување и практична примена на средствата за дезинфекција, дезинсекција и дератизација; основи на заштитата од јонизирачки зрачења и методологија на водењето на евиденција и следење на движењето на заразните болести; земање и праќање материјали на микробиолошки и серолошки прегледи; методологија на работата за следење и проучување на здравствената состојба на населението; организација на здравствената дејност и методи на работата за укажување здравствена заштита и планирање на здравствената заштита.

Во текот на приправничкиот стаж во рамките на гранката општа медицина, покрај работите од точка 5 на претходниот став, приправничкиот ги запознава и амбулантните и диспанзерските методи на работа и практичните постапки што се спроведуваат во соработка со други дејности во здравствени работни организации.

Во текот на приправничкиот стаж во рамките на групата превентивна медицина, покрај работите од точка 6 на ставот 1 од овој член, приправничкиот ги запознава и прописите од областа на здравственото осигурување и основните елементи на економијата во здравството.

Во текот на приправничкиот стаж, покрај работите од претходните три става, приправничкиот се запознава и со организацијата на здравствената дејност и методите на работата за укажување здравствена заштита во вонредни прилики.

Член 5

Во текот на приправничкиот стаж приправничкиот — стоматолог треба да овладее и тоа:

1) за болести на забите и устата — дијагноза и терапија на кариесот; запознавање и избор на видот на материјалот за постојано и привремено затворање на кавитетот во поглед на квалитетот; дијагноза и определување општа и локална терапија на заболувањата на оралните ткива;

2) за детска и превентивна стоматологија — систематски прегледи на забите на предучилишните и училишните деца и санирање на најдената состојба; определување терапија на кариесот, на заболувањата на пулпата и на заболувањата на периапексот, на млечните заби и на заболувањата на меките делови на слuzокожата на устата кај децата; протетски надоместоци при прерана екстракција на млечните и постојаните заби, како и хируршки зафати кај децата;

3) за стоматолошката протетика — методи во изработката на протези, крунички и мостови, како и применување на порцелан во стоматолошката протетика;

4) за орална, максилофацијална хирургија и ортопедија на вилицата — дијагнози и индикации за орални хируршки интервенции; изведување анестезија, хируршко вадење на заб со запознавање на компликациите што можат да настанат во вадењето на забот; методи на хемостаза и терапија на инфекциите од дентално потекло; дијагнози и лекување преломи на вилиците и забите, поставување на рана дијагноза како и запознавање со начинот на меѓусебната соработка на стоматолозите;

5) за социјална медицина — запознавање на основната концепција во социјалната медицина, организација на здравствената дејност и методи на работата на укажување здравствена заштита во редовни и вонредни прилики; следење на забоздравствената заштита на населението и водење на документација, евиденција и статистика во областа на заштитата на забите и болестите на устата; планирање на здравствената заштита и познавање на прописите од областа на здравственото осигурување.

Член 6

Во текот на приправничкиот стаж приправникот — дипломиран фармацевт треба да овладее и тоа:

а) приправникот што се определил за работа во аптека:

1) работи од областа на фармацевтската технологија и другите фармацевтски дисциплини, што се вршат во аптеката во која приправникот се запознава со работата на издавањето на лековите и евиденцијата на лековите и со дејството, дозите и употребата на лековите, како и со работата на изработката и испитувањето на галенските и други препарати и на квалитативното испитување и идентификација на лековите супстанции и дрогите во лабораторијата;

2) работи во лабораторија во која приправникот се запознава со работата на испитувањето на лековите, со работата на биохемиските анализи, анализите на водата и прехранбените продукти, анализите на токсиколошката хемија, како и со начинот на земањето и праќањето на мостри за лабораториски испитувања;

б) приправникот што се определил за работа во лабораторија:

1) работи во лабораторија во која приправникот се запознава со работата на испитувањето на лековите, со работата на биохемиските анализи, анализите на водата и прехранбените продукти и анализите на токсиколошката хемија, како и со начинот на земањето и праќањето на мостри за лабораториски испитувања;

2) работи во областа на фармацевтската технологија и другите фармацевтски дисциплини, што се вршат во аптеката во која приправникот се запознава со работата на подготвувањето, издавањето и испитувањето на лековите.

Во текот на приправничкиот стаж приправникот од претходниот став ги запознава и организацијата на здравствената дејност, методите на работата на укажување здравствена заштита во редовни и вонредни прилики и прописите од областа на здравственото осигурување.

Член 7

Приправничкиот стаж за лекарите, стоматолозите и дипломираните фармацевти се поминува во здравствените работни организации што имаат:

а) за лекарите: специјалистичко одделение, специјалистичка ординација, соодветен диспансер односно ординација за општа медицина — за обавување на соодветните работи од член 4 став 1, 2 и 4 на овој правилник;

б) за стоматолозите: специјалистичко одделение, специјалистичка ординација односно забна ординација — за обавување на соодветните работи од член 5 на овој правилник;

в) за дипломираните фармацевти: аптека односно лабораторија за обавување на соодветните работи од член 6 на овој правилник.

3. Изведување на приправничкиот стаж

Член 8

Здравствената работна организација во која се изведува приправничкиот стаж врши распоред на приправниците и ги запознава со планот и програмата на приправничкиот стаж.

Здравствената работна организација во која се изведува приправничкиот стаж, во рамките на планот и програмата на приправничкиот стаж од овој правилник, изработува детален програм на стручната обука на приправниците.

Член 9

Приправничкиот стаж се изведува под непосреден надзор, на работник (лекар специјалист од соодветната гранка) што ќе го определи здравствената работна организација.

По завршениот стаж здравствената работна организација го проверува стекнатото практично знаење на приправникот и утврдува дали истиот овладеал со потребните знаења од односната гранка на медицината. Податоците од проверката и времето поминато на стаж се внесуваат во приправничката книшка според образецот што е составен дел од овој правилник.

Член 10

За време на приправничкиот стаж приправникот води дневник за стручната работа во кој ќе ги запишува сите работи што ги обавувал во рамките на приправничкиот стаж, како и семинари, курсеви, предавања, демонстрации и др. на кои тој присуствувал.

Податоците во дневникот од претходниот став ги заверува здравствената работна организација.

Член 11

Доколку приправничкиот стаж се изведува спротивно на одредбите од овој правилник, приправникот е должен за тоа да го извести писмено органот на управата надлежен за работите на здравството.

Член 12

Доколку здравствената работна организација со која приправникот заснова работен однос не ги исполнува условите за изведување на приправничкиот стаж во целост или делумно, здравствената работна организација на приправникот му обезбедува изведување на приправничкиот стаж, согласно планот и програмата за приправничкиот стаж, во друга здравствена работна организација што ги исполнува пропишаните услови.

III. СТРУЧНИ ИСПИТИ

1. Програма за стручните испити на здравствените работници

Член 13

Програмата за полагање на стручен испит за здравствените работници се состои од општ и посебен дел.

Член 14

Општиот дел на програмата за испитот на лекарите, стоматолозите и дипломираните фармацевти опфаќа:

1. Уставно уредување на СФРЈ;
2. Прописи за работни односи;
3. Прописи за социјално осигурување:
 - а) здравствено осигурување;
 - б) инвалидско и пензиско осигурување (основни знаења).

Член 15

Општиот дел на програмата за испитот на здравствените работници со вишо и средно образование опфаќа:

1. Уставно уредување на СФРЈ;
2. Прописи за работни односи (основни знаења);
3. Прописи за социјално осигурување (основни знаења).

Член 16

Посебниот дел на програмата за испитот на лекарите, стоматолозите и дипломираните фармацевти опфаќа:

- а) за лекарите:
 1. епидемиологија со заразни болести;
 2. судска медицина (теоретски и практично);
 3. социјална медицина со организација на здравствената дејност.
- б) за стоматолозите:
 1. превентивна и детска стоматологија со превентивна ортодонција;
 2. болести на уста;
 3. социјална медицина со организација на здравствената дејност;
- в) за дипломираните фармацевти:
 1. познавање на лекови со основи на фармакодинамијата, изработка, испитување и издавање на лекови (теоретски и практично);
 2. социјална медицина со организација на здравствената дејност.

Член 17

Посебниот дел на програмата за испитот на здравствените работници со вишо образование опфаќа:

- а) за медицинските сестри (медицински техничари):
 1. нега и исхрана на болен;
 2. социјална медицина со организација на здравствената дејност;
 3. здравствено воспитување;
 4. епидемиологија со заразни болести;
- б) за физиотерапевтските техничари:
 1. рехабилитациона техника (теоретски и практично);
 2. социјална медицина со организација на здравствената дејност;
 3. здравствено воспитување;
- в) за фармацевтските техничари:
 1. фармацевтска технологија (теоретски и практично);
 2. социјална медицина со организација на здравствената дејност;
 3. здравствено воспитување;
- г) за забните техничари:
 1. фиксна и мобилна протетика (теоретски и практично);
 2. познавање на заботехнички материјали;
 3. ортодонција;
 4. социјална медицина со организација на здравствената дејност;
- д) за рендген-техничарите:
 1. рендген и радиум техника (теоретски и практично);
 2. заштита од јонизирачки зрачења;

3. социјална медицина со организација на здравствената дејност;

е) за санитарните техничари:

1. санитарна техника;
 2. епидемиологија со заразни болести;
 3. социјална медицина со организација на здравствената дејност и хигиена;
 4. здравствено воспитување;
- ж) за лабораториските техничари:
1. микробиолошка и биохемиска лабораториска техника (теоретски и практично);
 2. општа хигиена;
 3. социјална медицина со организација на здравствената дејност.

Член 18

Посебниот дел на програмата за испитот на здравствените работници со средно образование опфаќа:

- а) за медицинските сестри (медицински техничари):
 1. нега и исхрана на болен (теоретски и практично);
 2. нега и исхрана на здраво дете (теоретски и практично);
 3. здравствено воспитување;
 4. основи на социјалната медицина со организација на здравствената дејност;
- б) за физиотерапевтските техничари:
 1. рехабилитациона техника (теоретски и практично);
 2. општа хигиена;
 3. основи на социјалната медицина со организација на здравствената дејност;
 4. здравствено воспитување;
- в) за фармацевтските техничари:
 1. фармацевтска технологија (теоретски и практично);
 2. основи на социјалната медицина со организација на здравствената дејност;
 3. здравствено воспитување;
- г) за забните техничари:
 1. фиксна и мобилна протетика (теоретски и практично);
 2. ортодонција;
 3. општа хигиена;
 4. основи на социјалната медицина со организација на здравствената дејност;
- д) за рендген-техничарите:
 1. рендген и радиум техника (теоретски и практично);
 2. заштита од јонизирачки зрачења;
 3. основи на социјалната медицина со организација на здравствената дејност;
 4. здравствено воспитување;
- е) за санитарните техничари:
 1. санитарна техника (теоретски и практично);
 2. основи на социјалната медицина со организација на здравствената дејност и хигиена;
 3. епидемиологија со заразни болести;
 4. здравствено воспитување;
- ж) за лабораториските техничари:
 1. микробиолошка и биохемиска лабораториска техника (теоретски и практично);
 2. општа хигиена;
 3. основи на социјалната медицина со организација на здравствената дејност;
 4. здравствено воспитување;
- з) за акушерките:
 1. гинекологија и акушерство (теоретски и практично);
 2. нега и исхрана на новороденче (теоретски и практично);
 3. основи на социјалната медицина со организација на здравствената дејност;
 4. здравствено воспитување.

Член 19

Предметите од член 14—18 на овој правилник ја опфаќаат испитната материја што е составен дел од овој правилник.

2. Начин за полагање на стручниот испит

Член 20

Здравствените работници со високо, вишо и средно образование поднесуваат пријави за полагање на стручен испит најрано на месец дена пред истекот на приправничкиот стаж.

Писмената пријава за полагање на стручен испит кандидатот ја поднесува до работната организација во која е на работа, а организацијата е должна во рок од 8 дена од денот кога пријавата е примена, да ја достави до Републичкиот секретаријат за народно здравје и социјална политика (Републички секретаријат). Образецот на пријавата е составен дел од овој правилник.

Доколку кандидатот не е во работен однос, пријавата за полагање на стручен испит ја доставува непосредно до Републичкиот секретаријат.

Кон пријавата кандидатот приложува доказ дека завршил соодветен факултет односно соодветно вишо односно средно училиште, приправничка книшка од член 9 став 2 и дневник за стручната работа од член 10 на овој правилник.

Член 21

Кандидатот писмено се известува за времето и местото на полагањето на испитот најдоцна 30 дена пред денот определен за полагање на испитот.

На ист начин се известува и кандидатот што не ги исполнува условите за полагање на стручниот испит.

3. Испитна комисија

Член 22

Испитните комисии за сите профили на здравствените работници се состојат од претседател и два члена кои се во исто време и испитувачи.

Претседателот и членовите на комисијата имаат заменици.

Со решението за образување на испитната комисија, покрај составот на комисијата, се одредуваат испитувачи по одделни предмети од испитната материја и записничар.

Претседателот, членовите и нивните заменици, како и испитувачите се одредуваат од редовите на истакнати стручњаци.

Со решението за образувањето на испитната комисија се определуваат здравствените работни организации во кои се полага практичниот дел на стручниот испит.

4. Полагање на испитот

Член 23

За време на испитот за секој кандидат записничарот на испитната комисија води записник.

Записникот и другите материјали во врска со стручниот испит се чуваат во Републичкиот секретаријат.

За кандидатите што го положиле стручниот испит се води книга на евиденција за секој профил посебно.

Записникот и книгата на евиденција се водат според образецот што е составен дел на овој правилник.

Член 24

Испитот се состои од општ и посебен дел.

Испитот се полага усмено (теоретски и практично) како што е тоа со програмата предвидено.

Прашањата се подготвуваат од членовите на комисијата, односно испитувачите.

На испитот присуствуваат членовите на комисијата и записничарот. Комисијата работи во полн состав. Доколку на комисијата е придодаден испитувач, тој присуствува само додека испитува по својот предмет.

Кандидатот извлекува прашање на кое одговара после 10 минути размислување.

Кандидатот се испитува сè додека членот на комисијата (испитувачот), односно комисијата не се увери за степенот на неговото знаење.

Секој член на комисијата има право да поставува прашања на кандидатот како и да одлучува за траењето на испитот, а претседателот на комисијата има право да интервенира за цело време додека трае испитот.

Член 25

Оценувањето на кандидатот за целокупниот негов успех се врши комисијски.

Оцената на општиот успех на кандидатот е: „положил со одличен успех“, „положил со многу добар успех“, „положил со добар успех“ и „испитот не го положил“.

Оцената се дава со мнозинство на гласови. Воздржување од гласање не е дозволено.

Член 26

Кандидатот што не го положил стручниот испит може истиот да го полага неограничен број пати во размаци кои не можат да бидат помали од шест месеци.

Член 27

По завршениот испит претседателот на комисијата во присуство на сите членови на комисијата и кандидатите го соопштува успехот на испитот за секој кандидат.

Кандидатот што според оценката на комисијата на испитот покажал слаб успех по еден или два предмета, има право да полага поправен испит од тие предмети во рок што ќе го одреди комисијата но не помалку од еден месец ни повеќе од три месеци.

За кандидатот што не го положил испитот писмено се известува здравствената работна организација во која тој работи.

Член 28

На кандидатот што го положил испитот му се издава уверение за положениот испит што го потпишува републичкиот секретар за народно здравје и социјална политика и претседателот на испитната комисија, според образецот што е составен дел на овој правилник.

Член 29

На претседателот, членовите и записничарот им припаѓа надоместок за време додека се на испит.

На испитувачот му припаѓа надоместок за стварното утрошено време на испит, кое не може да биде помалку од 2 часа (60 минути).

IV. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 30

Забарите и детските негователки испитот ќе го полагаат според прописите што биле во сила на денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 31

Овој правилник влегува во сила наредниот ден по објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

ПРИПРАВНИЧКА КНИШКА

Презиме _____
 Татково име _____
 Име _____
 Дипломирал на _____ факултет
 во _____ на ден _____

Потпис на лицето што ја извршило проверката и печат	5	
Резултатот од извршената проверка на стекнатите практични знаења на приправникот (описно)	4	
Стажот го поминал од до	3	
Медицинска гранка	2	
Здравствена работна организација	1	

ПРИЈАВА
 за полагање на стручен испит

Од _____ презиме, татково име и име
 Здравствен работник _____ на ра-
 профил
 бота во _____
 здравствена работна организација
 Дата на раѓањето, место и република _____

Завршено стручно образование _____
 Испитот го полага _____
 по кој пат
 За која испитна сесија се пријавува _____
 Подносител на пријавата,

Социјалистичка Република Македонија
 РЕПУБЛИЧКИ СЕКРЕТАРИЈАТ
 ЗА НАРОДНО ЗДРАВЈЕ И
 СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА

Бр. _____
 _____ 19__ г.
 Скопје

ЗАПИСНИК

На испитната комисија за полагање на стручен испит на здравствените работници _____ (профил) формирана со решението на Републичкиот секретаријат за народно здравје и социјална политика бр. _____ од _____, Испитот го полага _____ (презиме, татково _____ роден-на _____ име и име) во _____ работник во _____ (здравствена работна организација)

Полагањето на испитот го одобрил Републичкиот секретаријат за народно здравје и социјална политика со актот односно решението бр. _____ од _____.

I
 а) За практична работа по предметот _____ имаше да работи: _____

 Практичната работа е оценета со оценка _____

II

Усниот испит го полага од _____ до _____
_____ 19— г.

На усниот испит се поставени следните прашања:

I предмет: _____

испитувач: _____

прашања: 1. _____

2. _____

дата

3. _____

Оцена: _____

II предмет: _____

испитувач _____

прашања: 1. _____

2. _____

дата

3. _____

Оцена: _____

III предмет: _____

испитувач _____

прашања: 1. _____

2. _____

дата

3. _____

Оцена: _____

IV предмет: _____

испитувач _____

прашања: 1. _____

2. _____

дата

3. _____

Оцена: _____

V предмет: _____

испитувач _____

прашања: 1. _____

2. _____

дата

3. _____

Оцена: _____

VI предмет: _____

испитувач _____

прашања: 1. _____

2. _____

дата

3. _____

Оцена: _____

VII предмет: _____

испитувач _____

прашања: 1. _____

2. _____

дата

3. _____

Оцена: _____

По завршеното испитување испитната комисија
го донесе следниот заклучок:

1. Кандидатот го положи испитот со _____

успех.

2. Кандидатот се упатува на поправен испит

од _____

по _____ месеци.

3. Кандидатот не го положи испитот.

Записничар,

ПРЕТСЕДАТЕЛ
на испитната комисија,

Членови на комисијата:

1. _____

2. _____

ЗАПИСНИК ЗА ПОПРАВЕН ИСПИТ

Според заклучокот на испитната комисија, кандидатот полагаше поправен испит од следните предмети:

I предмет: _____

испитувач _____

прашања: 1. _____

2. _____

дата

3. _____

Оцена: _____

II предмет: _____
 испитувач _____
 прашања: 1. _____
 2. _____
 дата _____
 3. _____

Оцена: _____

1. Кандидатот го положи испитот со _____
 _____ успех.

2. Кандидатот не го положи испитот.

Членови на комисијата:

1. _____

2. _____

Записничар,

ПРЕТСЕДАТЕЛ
 на испитната комисија,

По завршеното испитување на поправниот испит по горните предмети, испитната комисија го донесе следниот заклучок:

КНИГА НА ЕВИДЕНЦИЈА

за здравствените работници што го положиле стручниот испит за _____
 (профил)

Реден број	Презиме, татково име и име	Дата на раѓањето и место	Република покраина	Здравствена работна организација во која работи	Времето кога полага од — до	Успех (оценка)	Број и дата на издаденото уверение	Забелешка

Социјалистичка Република Македонија
 РЕПУБЛИЧКИ СЕКРЕТАРИЈАТ
 ЗА НАРОДНО ЗДРАВЈЕ И
 СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА

Бр. _____

19— г.

Скопје

Ослободено од такса согласно со член 22 точка 33 од Основниот закон за административните такси

Врз основа на член 28 од Правилникот за приправничкиот стаж и за стручните испити на здравствените работници („Службен весник на СРМ“, бр. 22/71), Републичкиот секретаријат за народно здравје и социјална политика во Скопје го издава следното

У В Е Р Е Н И Е

_____, здравствен
 (презиме, татково име и име)
 работник _____ на работа во

 (здравствена работна организација)

роден-на ден и месец _____, година _____

во _____ општина _____

СР _____ полагаше од _____

до _____ 19— година стручен испит пред испитната комисија при Републичкиот секретаријат за народно здравје и социјална политика — Скопје.

Според оценката на испитната комисија _____
 (пре-

_____ го положи стручниот зима, татково име и име)

испит со _____ успех и е оспособен самостојно да врши работи на здравствена заштита.

Претседател
 на испитната комисија,

Републички секретар
 за народно здравје и
 социјална политика,

ИСПИТНА МАТЕРИЈА НА ПРОГРАМАТА ЗА СТРУЧНИОТ ИСПИТ НА ЗДРАВСТВЕНИТЕ РАБОТНИЦИ

Испитната материја на програмата за стручниот испит (испитна материја) на здравствените работници опфаќа општ и посебен дел.

А. ОПШТ ДЕЛ

Испитната материја на општиот дел се состои од испитна материја за лекарите, стоматолозите и дипломираните фармацевти, и од испитна материја за здравствените работници со вишо и средно образование.

1. Испитната материја на општиот дел за лекарите, стоматолозите и дипломираните фармацевти опфаќа:

1. Уставно уредување на СФРЈ;
2. Прописи за работни односи;
3. Прописи за социјално осигурување:
 - а) Здравствено осигурување;
 - б) Инвалидско и пензиско осигурување (основни знаења).

1. УСТАВНО УРЕДУВАЊЕ НА СФРЈ

Основни начела на Уставот (уведен дел).

Општественото и политичкото уредување; општествено-политичкиот систем; општествено-економското уредување; слободите, правата и должностите на човекот и граѓанинот; општествено-политичките заедници: општина, социјалистичка република, федерација; судови и јавно обвинителство; уставност и законитост.

Организацијата на федерацијата: надлежност на органите на федерацијата; Сојузна скупштина: положба и надлежност, состав и избор, делокруг и работа, односот на соборите во донесувањето на закони, претседател на Скупштината и претседатели на соборите, правата и должностите на пратениците; претседател на Републиката; политичко-извршни и управни органи на Сојузната скупштина; Сојузен извршен совет, сојузна управа; Врховен суд на Југославија; Уставен суд на Југославија; народна одбрана и Југословенска народна армија.

Организација на Социјалистичка Република Македонија: Собрание на СРМ (положба и надлежност, состав и избор, делокруг и работа, донесување на закони, претседател на Собранието и претседатели на соборите); политичко-извршни и управни органи на Собранието на СРМ: Извршен совет, републичка управа; правосудство; уставност и законитост; општина: права и должности на општината, општинско собрание, месни заедници, собири на избирачите, референдум.

Остварување на уставниот систем: општествено самоуправување, самоуправување во работни организации, самоуправување во органите на управата.

ЛИТЕРАТУРА:

- 1) Устав на СФРЈ со уставните амандмани;
- 2) Устав на СРМ со уставните амандмани;
- 3) Закон за избор на сојузните пратеници („Службен лист на СФРЈ“, бр. 3/69);
- 4) Закон за избор на пратеници на Собранието на СРМ („Службен весник на СРМ“, бр. 4/69);
- 5) Закон за избор на одборници на општинските собранија („Службен весник на СРМ“, бр. 4/69);
- 6) Закон за сојузната управа („Службен лист на СФРЈ“, бр. 21/67);
- 7) Закон за републичката управа („Службен весник на СРМ“, бр. 17/65 и 16/69);
- 8) Закон за републичките органи на управата („Службен весник на СРМ“, бр. 24/70);
- 9) Закон за самоуправување и работни односи во органите на управата („Службен весник на СРМ“, бр. 28/65, 16/67 и 42/67).

2. ПРОПИСИ ЗА РАБОТНИ ОДНОСИ

Правата и должностите на работникот: засновање на работни односи (поставување на работа); распоредување на работници на работни места; работно време во работна организација; распоред на работно време во работна организација; должина и организација на одморите на работниците; учество на работниците во распределбата на средствата за лични доходи; одговорност на работниците во работната организација поради повреда на работната должност и за сторена материјална штета; престанок на работата на работниците во работната организација; работна книшка; остварување правата на работниците на работа и врз основа на работата; посебни одредби од Основниот закон за работните односи; казни одредби од Основниот закон за работните односи; правилници на работните организации за регулирање на работните односи.

Хигиенско-техничка заштита на работата.

Поседна заштита на жените во работата.

Поседна заштита на младината во работата.

Поседна заштита на инвалидите во работата.

Права на работниците за време на привремена безработност.

Организација и финансирање на запослувањето.

ЛИТЕРАТУРА:

- 1) Основен закон за работни односи („Службен лист на СФРЈ“, бр. 12/70);
- 2) Основен закон за организација и финансирање на запослувањето („Службен лист на СФРЈ“, бр. 16/65, 23/65, 51/65, 47/66, 55/69, 9/70);
- 3) Основен закон за заштита при работа („Службен лист на СФРЈ“, бр. 15/65, 29/65, 28/66).

3. ПРОПИСИ ЗА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРУВАЊЕ

а) Здравствено осигурување

Основни начела на здравственото осигурување.

Лица опфатени со здравственото осигурување (лица во работен однос и лица кои се со нив изедначени); членови на семејството на осигуреникот (потесно и пошироко семејство и нивните права).

Права од здравственото осигурување: право на здравствена заштита; право на надоместок на личен доход за време на привремена неспособност за работа поради болест и боледување; право на надоместок на личен доход за време на отсуство поради бременост и породување; несреќа на работа и професионални заболувања и правата што произлегуваат од тоа врз основа на здравственото осигурување; право на помош за новородено дете; право на надоместок на потребни трошоци и посмртна помош; право на надоместок на патни трошоци во врска со користењето на здравствена заштита.

Здравствено осигурување на занаетчиите: нивните права и обврски.

Остварување на правата: остварување на здравствена заштита, учество на лекар и лекарска комисија во постапката, комисија за лекари-вештаци, нивните права и обврски, приговор во постапката за остварување на здравствена заштита.

Стасаност на правата: роковите за остварување на правата од здравственото осигурување.

Здравствено осигурување на земјоделците: нивните права и обврски.

Заедници на здравственото осигурување: видови на заедници, органи на управувањето на заедниците, надлежност на заедниците.

Финансирање на здравственото осигурување: средства за остварување на здравствената заштита и другите права од здравственото осигурување.

ЛИТЕРАТУРА:

- 1) Општ закон за здравствено осигурување и задолжителни видови на здравствена заштита на населението („Службен лист на СФРЈ“, бр. 20/69);
- 2) Основен закон за здравствено осигурување („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 22/62 — Службен лист на СФРЈ“, број 20/69);
- 3) Закон за здравствено осигурување на земјоделците („Службен весник на СРМ“, бр. 14/67 и 42/68).

б) Инвалидско и пензиско осигурување

Основни начела на инвалидското осигурување. Осигурени лица.

Основи и услови за стекнување на права од инвалидското осигурување.

Право на инвалидска пензија.

Право на додаток за помош и нега и заштитен додаток.

Право на инвалиднина.

Професионална рехабилитација и материјално обезбедување во врска со користењето на правото на рехабилитацијата.

Запослување и надоместоци во врска со користењето на правото на запослување.

Користење и губење на правата од инвалидското осигурување.

Постапка за остварување на правата од инвалидското осигурување: решавање на правото на инвалидското осигурување; надлежност за решавање на правата од инвалидското осигурување, инвалидските комисии и нивната надлежност; учество на инвалидските комисии и другите стручни органи во постапката за остварување на правата; првостепена постапка; ревизија: жалба; приговор; обнова на постапката.

ЛИТЕРАТУРА: Основен закон за инвалидското осигурување („Службен лист на СФРЈ“, бр. 10/65, 23/67 и 56/69).

Основни начела на пензиското осигурување.

Старосна пензија: осигурени лица; услови за стекнување на пензија и одредување височината на пензијата.

Пензиски стаж и постапка за неговото регулирање.

Семејна пензија: осигурени членови на семејството; услови за стекнување на семејна пензија.

Усогласување на пензиите со економските движења.

Користење и губење на правото на пензија.

Постапка за остварување на правата од пензиското осигурување: решавање на правото на пензиското осигурување; надлежност за решавање на правата од пензиското осигурување; првостепена постапка; жалба и ревизија; обнова на постапката.

ЛИТЕРАТУРА: Основен закон за пензиското осигурување („Службен лист на СФРЈ“, бр. 51/64 и 47/70).

II. Испитната материја на општиот дел на здравствените работници со вишо и средно образование опфаќа:

1. Уставно уредување на СФРЈ (основни знаења);
2. Прописи за работни односи (основни знаења);
3. Прописи за социјално осигурување (основни знаења).

1) УСТАВНО УРЕДУВАЊЕ НА СФРЈ

Основни начела на Уставот (уведен дел).

Општествениот и политичкиот уредување; општествено-политичкиот систем; општествено-економското уредување; слободите, правата и долж-

ностите на човекот и граѓанинот; општествено-политичките заедници: општина, социјалистичка република, федерација, судови и јавно обвинителство; уставност и законитост.

Организација на федерацијата: надлежност на органите на федерацијата; Сојузна скупштина: положба и надлежност, состав и избор, делокруг и работа, односот на соборите во донесувањето на закони, претседател на Скупштината и претседатели на соборите, правата и должностите на пратениците; претседател на Републиката; политичко-извршни и управни органи на Сојузната скупштина; Сојузен извршен совет, сојузна управа; Врховен суд на Југославија; Уставен суд на Југославија; народна одбрана и Југословенска народна армија.

Организација на Социјалистичка Република Македонија: Собрание на СРМ (положба и надлежност, состав и избор, делокруг и работа, донесување на закони, претседател на Собранието и претседатели на соборите); политичко-извршни и управни органи на Собранието на СРМ: Извршен совет, републичка управа; правосудство; уставност и законитост; општина: права и должности на општината, општинско собрание, месни заедници, собири на избирачите, референдум.

Остварување на уставниот систем: општествено самоуправување, самоуправување во работни организации, самоуправување во органите на управата.

ЛИТЕРАТУРА:

- 1) Устав на СФРЈ со уставните амандмани;
- 2) Устав на СРМ со уставните амандмани;
- 3) Закон за избор на сојузни пратеници („Службен лист на СФРЈ“, бр. 3/69);
- 4) Закон за избор на пратеници на Собранието на СРМ („Службен весник на СРМ“, бр. 4/69);
- 5) Закон за избор на одборници на општинските собранија („Службен весник на СРМ“, бр. 4/69);
- 6) Закон за сојузната управа („Службен лист на СФРЈ“, бр. 21/67);
- 7) Закон за републичката управа („Службен весник на СРМ“, бр. 17/65 и 16/69);
- 8) Закон за републичките органи на управата („Службен весник на СРМ“, бр. 24/70);
- 9) Закон за самоуправување и работни односи во органите на управата („Службен весник на СРМ“, бр. 28/65, 16/67 и 42/67).

2) ПРОПИСИ ЗА РАБОТНИ ОДНОСИ

Основни начела на работните односи.

Правата и должностите на работникот: засновување на работни односи (постапување на работа); распоредување на работници на работни места; работно време во работна организација; должина и организација на одморите на работниците; учество на работниците во распределбата на средствата за лични доходи; одговорност на работниците во работната организација поради повреда на работната должност и за сторена материјална штета; престанок на работата на работниците во работната организација; работна книшка: остварување правата на работниците на работа и врз основа на работата: посебни одредби од Основниот закон за работните односи; казнени одредби од Основниот закон за работните односи; правилници на работните организации за регулирање на работните односи.

Хигиенско-техничка заштита на работата.

Посебна заштита на жените во работата.

Посебна заштита на младината во работата.

Посебна заштита на инвалидите во работата.

Права на работниците за време на привремена безработност.

Организација и финансирање на запослувањето.

ЛИТЕРАТУРА:

- 1) Основен закон за работни односи („Службен лист на СФРЈ“, бр. 12/70);
- 2) Основен закон за организација и финансирање на запослувањето („Службен лист на СФРЈ“, бр. 16/65, 23/65, 51/65, 47/66, 55/69 и 9/70);
- 3) Основен закон за заштита при работата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 15/65, 29/65 и 28/66).

3) ПРОПИСИ ЗА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРУВАЊЕ

Лицата опфатени со здравственото осигурување: лица во работен однос и лица кои се со нив изедначени; членови на семејството на осигуреникот: потесно и пошироко семејство и нивните права.

Права од здравственото осигурување: право на здравствена заштита; право на надоместок на личен доход за време на привремена неспособност за работа поради болест и боледување; право на надоместок на личен доход за време на отсуство поради бременост и породување; несреќа на работа и професионални заболувања и правата што од тоа произвлегуваат врз основа на здравственото осигурување; право на помош за новородено дете; право на надоместок за погребни трошоци и посмртна помош; право на надоместок на патни трошоци во врска со користењето на здравствената заштита.

Здравствено осигурување на занаетчиите: нивните права и обврски.

Остварување на права: остварување на здравствена заштита, учество на лекар, и лекарска комисија во постапката, комисија на лекари-вештаци, нивните права и обврски, приговор во постапката за остварување на здравствена заштита.

Здравствено осигурување на земјоделците: нивните права и обврски.

Заедници на здравственото осигурување: видови на заедници, органи на управувањето на заедниците, надлежност на заедниците.

Финансирање на здравственото осигурување, средства за остварување на здравствената заштита и другите права од здравственото осигурување.

Основи и услови за стекнување на права од инвалидското осигурување.

Право на инвалидска пензија.

Право на помош и нега и заштитен додаток.

Професионална рехабилитација.

Запослување и надоместоци во врска со користењето на правата за запослување.

Користење и губење на правата од инвалидското осигурување.

Постапка за остварување правата од инвалидското осигурување: решавање на правата од инвалидското осигурување, надлежност за решавање на правата од инвалидското осигурување, инвалидските комисији и нивната надлежност.

Услови за стекнување на старосна пензија и одредување височината на пензијата.

Семејна пензија.

ЛИТЕРАТУРА:

- 1) Општ закон за здравствено осигурување и задолжителни видови на здравствена заштита на населението („Службен лист на СФРЈ“, бр. 20/64);
- 2) Основен закон за здравствено осигурување („Службен лист на СФРЈ“, бр. 20/62 — „Службен лист на СФРЈ“, бр. 20/69);
- 3) Закон за здравствено осигурување на земјоделците („Службен весник на СРМ“, бр. 14/67 и 42/68);
- 4) Основен закон за инвалидското осигурување („Службен лист на СФРЈ“, бр. 10/65 — 23/67);
- 5) Основен закон за пензиското осигурување („Службен лист на СФРЈ“, бр. 51/64 — 47/70).

Б. ПОСЕБЕН ДЕЛ

Испитната материја на посебниот дел се состои од испитната материја за лекарите, стоматолозите и дипломираните фармацевти и од испитната материја за здравствените работници со вишо и средно образование.

1. Испитната материја на посебниот дел за лекарите, стоматолозите и дипломираните фармацевти и испитната материја за социјална медицина со организација на здравствената дејност — за здравствените работници со вишо образование опфаќа:

а) за лекарите:

- 1) Епидемиологија со заразни болести;
- 2) Судска медицина (теоретски и практично);

б) за стоматолозите:

- 1) Превентивна и детска стоматологија со превентивна ортодонција;
- 2) Болести на устата;

в) за дипломираните фармацевти:

Познавање на лекови со основи на фармакодинамијата, изработка, испитување и издавање на лекови (теоретски и практично);

г) за лекарите, стоматолозите — дипломираните фармацевти и за здравствените работници со вишо образование:

Социјална медицина со организација на здравствената дејност.

а) за лекарите:

1) ЕПИДЕМИОЛОГИЈА СО ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ

Епидемиологијата како дијагностичка дисциплина на превентивната медицина; специфични и неспецифични мерки за спречување и сузбивање на заразни болести; имунизација, хемопрофилакса и серопрофилакса; видови на вакцина и организација на вакцинацијата; прописи за спречување и сузбивање на заразните болести; меѓународен санитарен правилник; дезинфекција, дезинсекција и дератизација и средства за нивното извршување; инфекција и контаминација; заразно заболување; жаришта и заразни епидемии; типови на епидемии; епидемиолошки податоци и нивна интерпретација; хигиенско-профилактички мерки; епидемиолошка анкета; хигиенско-епидемиолошки извид и набљудување; карантин и опсервација.

Заразни болести чие спречување и сузбивање е од интерес за целата земја.

Заразни болести чие спречување и сузбивање е од интерес за Републиката.

Епидемиологија и клиника на заразните болести што се пренесуваат претежно преку контакт и воздух (Influenza, Pertussis, Morbilli, Varicella, Variola vera, Rubella, Diphtheria, Scarlatina, Febris rheumatica, Leprosy, Parotitis epidemica, Meningitis cerebrospinalis epidemica);

Епидемиологија и клиника на заразните болести што се пренесуваат претежно со храна и вода за пиење (Dysentery bacillaris, Amoebiasis, Typhus abdominalis, Paratyphus abdominalis — A, B, C, Toksikooinfectio alimentaris, cholera asiatica, hepatitis epidemica, Poliomyelitis acuta, Tuberculosis activa);

Епидемиологија и клиника на заразните болести што се шират главно преку живи преносители (Typhus exanthematicus, Malaria, Kola-Azar, Q-febris);

Епидемиологија и клиника на: Rabies, Antrax, Leptospirosis, Tetanus, Scabies, Staphylococcosis;

Епидемиологија и клиника на: Trichinellosis, Tenioidosis, Echinococcosis, Agcaridosis.

ЛИТЕРАТУРА:

- 1) Основен закон за спречување и сузбивање на заразните болести („Службен лист на СФРЈ“, бр. 17/64);
- 2) Закон за спречување и сузбивање на заразните болести („Службен весник на СРМ“, бр. 9/67);
- 3) Правилник за условите и начинот за вршење задолжителна имунизација против заразните болести („Службен лист на СФРЈ“, бр. 2/65);

- 4) Упатство за начинот на имунизацијата и контролата на резултатите од имунизацијата против определени заразни болести („Службен весник на СРМ“, бр. 5/68);
- 5) Каракашевиќ и соработници: Прирачник за превентивна медицина;
- 6) д-р Грујица Жарковиќ и соработници: Превентивна медицина;
- 7) Н. Чернозубов: Општа епидемиологија;
- 8) С. Борјановиќ и соработници: Специјална епидемиологија;
- 9) К. Тодоровиќ: Акутни инфективни болести;
- 10) Д. Диклиќ: Акутни инфективни болести.

2) СУДСКА МЕДИЦИНА

а) Практичен дел: една обдукција на леш со пишување на записник и давање мислење;

б) Теоретски дел: судско медицинско толкување на следните членови од Кривичниот законик: 135, 136, 138, 140, 141, 142, 157, 179, 180, 181, 182, 183, 186, 199, 203, 204, 309 и Законот за кривична постапка: 234, 235, 236, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 247, 307 кои се однесуваат за работа на лекарите вештаци и лекарите куративци;

Танатологија;

Агонија;

Смрт (видови, причина, знаци);

Повреди и насилна смрт.

Класификација и квалификација на повреди-те, за животни повреди и витални реакции.

Телесни повреди: механички повреди и повреди од огнестрелно оради; асфиктички повреди.

Нутритивни повреди.

Хемиски повреди (отрови и труења) — видови, дијагностика и терапија.

Однос помеѓу заболување и повреда.

Посебна форензична патологија.

Комоцио церебри ет контузио церебри.

Тампонада на срце.

Самоубиство: дефиниција и суштина на самоубиство; обид на самоубиство и самоповредување; видови на самоубиство.

Форензична сексологија (природно полно општење, девичник, раздевичување, силување).

Идентификација кај живи и мртви.

ЛИТЕРАТУРА:

- 1) Проф. д-р Вељко Бујан: Компендиум по судска медицина.
- б) за стоматолозите:

1) ПРЕВЕНТИВНА И ДЕТСКА СТОМАТОЛОГИЈА СО ПРЕВЕНТИВНА ОРТОДОНЦИЈА

Општи профилактички стоматолошки мерки; профилакса пред формирање и резистенција на забните супстанци во периодот на доењето и нинувањето на забите; влијание на витамините во формирање на забите; профилакса на кариесот кај деца во предучилишна и училишна возраст; значење на профилаксата на пулпата; кариес, профилакса при првиот молар; флуор профилакса; хигиена на устата и чистење на забите; теорији за постанокот на кариесот; значење на интерденталниот простор и контактната точка; класификација на кариесот спрема длабина и локација; директно и индиректно прекривање на пулпата; принципи за препарација на кавитетите за inlay; превентивна екстензија; можна локална стоматолошка профилакса; материјали за полнење на кавитетите при млечни заби; физиологија на устата; најчести заболувања на меките делови во устата; трауматски повреди на млечни и трајни заби; последици од лоши навики кај децата во смисла на аномалии; најповолно време за лекување на забни аномалии кај децата; протетско згрижување при губиток на фронталните заби кај децата; мерки кои треба да се преземаат при прерапување на млечните заби; ортодонска профилакса; рендгенологија во детската стоматологија; забоздравствено просветување.

ЛИТЕРАТУРА:

- 1) Ж. Граовац: Основи на детската стоматологија;
- 2) О. Штерн: Детска и превентивна стоматологија;
- 3) В. Крушич: Отрошко и превентивно здравство I и II дел;
- 4) И. Бикар: Основи на ортопедијата на лицата.

2) БОЛЕСТИ НА УСТАТА И ЗАБИТЕ

Забна пулпа (анатомија, хистологија и физиологија); клиничка слика, патохистологија и локација на кариозниот процес; методи и средства за смалување на осетливоста при препарација на кавитетите; дентинска рана; секундарен кариес; силикатни и силикофосфатни цементи; акрилати како средство за дефинитивно затворање на кавитетите; патолошки промени во дентинот и пулпата; Caries profunda simplex et complicata; секундарен дентин; акутни и хронични воспаленија на пулпата и терапија; гангренозно распадната пулпа; терапија на пулпни заболувања; средства за десензибилизација на пулпата; значење и методи за мерење на должината на каналот; компликации и биолошки методи при каналните лекувања; акутни и хронични пародонгити; бактеријална флора во устата; хеилити; гингивити, гингивални црвени (обработка и оперативно згрижување); акутни и хронични глосити; дерматози со орална локализација; крвни дискразии и промени во устата; пародонциум (анатомија, физиологија и функција); етиологија, клиничка слика и терапија на прогресивната пародонтопатија; клиничка слика на пародонтопатија микста; клиничка слика на парадентоза; електрофореза на лекови при прогресивната парадентонпатија; теории на фокалната инфекција; провочирачки и блокирачки тестови; терапија на денталните фокуси.

ЛИТЕРАТУРА:

- 1) З. Њемировскиј: Ендодонција;
- 2) Б. Бергер: Болести на забите;
- 3) Ј. Петровиќ: Болести на устата;
- 4) Г. Сокиќ и Д. Цајиќ: Болести на устата.

в) за дипломираните фармацевти:

ПОЗНАВАЊЕ НА ЛЕКОВИ СО ОСНОВИ НА ФАРМАКОДИНАМИЈАТА, ИЗРАБОТКА, ИСПИТУВАЊЕ И ИЗДАВАЊЕ НА ЛЕКОВИ (теоретски и практично)

Развитокот на фармацијата и галенската фармација; фармакопеја-материја медика (суровини од растително потекло); општи одредби на фармакопеја (мерки, прописи за константата, температурата, растворливост итн.); дози и пресметување на истите (поединечна, дневна, максимална, токсична и летална доза); главни состојци на суровините и нивното чување (алкалоиди, гликозиди, танини, сапонини, етерски масла, слози, пектини, витамини и ферменти); причини за нестабилност на лекови (хидролиза, оксидација, ферменти, светлост); методи за стабилизација на лековите; фармацевтска операција која се применува при изработката на галенските препарати и фармацевтските облици (механичка, хемиска и физичка операција); раствори и микстури-изработка и употреба; фармацевтска поделба на растворите (правни, молекуларни колоидни раствори); изотонични, хипотонични и хипертонични раствори (изработка и корекција); инекциони раствори, изработка, примена и испитување на ампулното стакло; испитување на садовите за изработка и експедиција на лековите и парентералните раствори; декотка и инфузии; тинктури и екстракти, добивање, поделба, значење, чување и определување, сирупи, и изработка, чување испитување и одредување; емузии и суспензии, изработка, поделба и стабилизатори; лимента и васолиментата, изработка и приме-

на; лековити масти, изработка, поделба, примена со испитување; официнална унгвента спрема Фарм. Југ. П; официнални лековити води спрема Фарм. Југ. П со испитување; калијумови и натријумови сапуни, изработка, примена и испитување; лековити препарати со јаглена киселина, изработка, примена и испитување; чаеви, изработка, поделба, чување, значење и испитување; вакцина и серуми, добивање, чување, примена и испитување; таблети, пилули, супозитории, глобули, гранули, боли, пасти, лингвалети, изработка, примена, чување, испитување и определување; прашкови, изработка, поделба, примена, чување, испитување и определување; антипиретици, поделба, примена, хемизам, испитување и определување; инкопатибилија, поделба и значење; операција која се применува при работа во лаборатории за контрола на лекови определување на содржината, испитување, специфична тежина, изработка на титриметриски раствори и реактиви; испитување на дроги и останати официнални препарати од Фарм. Југ. П; индикатори, поделба, значење и примена; јаглени хидрати, добивање, поделба, хемизам, испитување и одредување; срчани гликозиди, видови, добивање, чување, примена, хемизам и нивното значење во терапијата; алкалоиди, поделба, добивање, чување, значење, хемизам и определување на содржината. Синтетични препарати добиени врз основа на познавањето на алкалоидите; сулфапрепарати, историјат, поделба, хемизам, определување и испитување; витамини, добивање, поделба, значење, хемизам, идентификација и определување; хормони, добивање, поделба, значење, хемизам, идентификација и определување; антибиотици, добивање, поделба, хемизам, значење, идентификација и определување; пuffers, хемизам и нивното значење; органски киселини, добивање, поделба, хемизам, испитување и определување; алкохоли, добивање, поделба, хемизам, испитување и определување; лековити препарати на натриум, калиум, бакар, сребро, злато, магнезиум, калциум, цинк и жива, (изработка, испитување, определување и хемизам); оксидоредукции, значење и примена; периодичен систем на елементите и неговото значење за фармацијата; стерилизација, поделба и значење; испитување на стерилноста; антидоти, значење и примена; биолошко испитување на лекови; пирогени материи, потекло, испитување и значење; дестилирана вода, добивање со дестилација, со јонски изменувачи и испитување; антихистаминика, поделба, добивање, хемизам, испитување и определување; психофармака, поделба, добивање, хемизам, испитување и определување; туберкулозистатика, добивање, поделба, значење, хемизам, испитување и определување; прописи за магистрално ординирање.

ЛИТЕРАТУРА:

- 1) Младеновиќ: Органска хемија;
- 2) Хојман: Аналитичка хемија.

г) за лекарите, стоматолозите, дипломираните фармацевти и здравствените работници со вишо образование

СОЦИЈАЛНА МЕДИЦИНА СО ОРГАНИЗАЦИЈА НА ЗДРАВСТВЕНАТА ДЕЈНОСТ

Значење, поим, предмет и основни карактеристики на социјалната медицина и принципи на нејзината дејност; историја на развитокот на социјалната медицина; метод на проучување и работа на социјалната медицина; епидемиолошка анамнеза, дијагноза и терапија; економското значење на здравјето; организација на здравствената дејност.

Примена на епидемиолошкиот метод во проучувањето и обезбедувањето на здравствената заштита на групациите на населението; примена на епидемиолошкиот метод во проучувањето на масовните заболувања.

Социјално-медицинско значење на социјалното и здравственото законодавство во СРМ и СФРЈ. Санитарна инспекција.

Дефиниција и цели на здравственото воспитување; содржина на здравственото воспитување и подрачја на неговата примена; основни принципи на здравствено-воспитната дејност; методологија на здравственото воспитување; планирање и програмирање на здравствено-воспитната дејност; здравствено-воспитни методи, средства и нивна примена; улогата на личноста и нејзиното менување во здравствено-воспитната работа; здравствено-воспитна дејност во здравствените работни организации и метод на работа; значењето на здравствениот кадар во здравствено-воспитната работа и негово оспособување за оваа дејност.

Југословенски црвен крст.

Меѓународни здравствени организации.

Женевски конвенции.

Социјална медицина во услови на социјалистичко општество.

Психометрија; биометрија; заштита на здравјето при работата — хигиена на работа; основни задачи во работата на запазување и унапредување на здравјето на работниците; фактори кои можат да доведат до оштетување на здравјето на работниците; микроклима; санитарно-хигиенски и технички услови при работата; професионални заболувања предизвикувани од физички и хемиски агенси; професионални заразни заболувања; мерки од областа на менталната хигиена; заштита на здравјето на земјоделските работници; заштита на здравјето на децата и младината од училишната возраст — школска хигиена.

Комунално уредување, урбанизација — комунална хигиена; санација на средината: вода и објекти за снабдување со вода; диспозиција на отпадни води и материи од населбите и индустријата; радиолошка заштита.

Санација на исхраната.

Предмет, значење, развој и цел на здравствената статистика; проучување на здравствената статистика; гранки на здравствената статистика — разработување на секоја гранка посебно; основи на статистичката методика; примена на статистичката и статистичката методика во здравството; определување и формулирање на проблемот: статистичко набљудување — планирање, прибирање, средување и прикажување на статистичките податоци; статистичка анализа — средни вредности и мерки на отстапувања; витална статистика; употреба на виталната статистика, единица на набљудување и изразување на истата; состојба на населението; структура на населението; регистрација на витално-статистичките податоци — раѓање (наталитет, ферталитет), умирање (морталитет, општ морталитет, специфична смртност, смртност по причини на смртта), природен прираст; статистика на заболувањата (општ и специфичен морбидитет, статистика на трауматизмот); евиденција и статистика во здравството; организација на статистичката служба и на здравствената статистика во СФРЈ и СРМ.

Развој и основни карактеристики на организацијата на здравствената служба во СФРЈ од ослободувањето до денес; здравствена заштита, поим, остварување, обезбедување и права; здравствени работни организации — основање и престанок, управување и видови; здравствени работници — приправнички стаж, специјализација; општествено и самоуправно договарање во здравството; надзор над стручната работа на здравствените работни организации и здравствените работници; прегледи на мртвци и облукција на трупот; основни одредби во Законот за здравството; казнени одредби во Законот на здравството.

ЛИТЕРАТУРА:

- 1) д-р Милка Голубовиќ и Љубомир Глигоријевиќ: Здравствено просветување;
- 2) д-р Грујица Жарковиќ: Превентивна медицина;
- 3) д-р Радомир Гериќ: Социјална медицина;

- 4) д-р Богдан Каракашевиќ и соработници: Прирачник за превентивна медицина;
- 5) д-р Савичевиќ и соработници: Хигиена и социјална медицина;
- 6) Закон за здравството („Службен весник на СРМ“, бр. 20/70);
- 7) Основен закон за санитарна инспекција („Службен лист на СФРЈ“, бр. 10/65);
- 8) Закон за санитарна инспекција („Службен весник на СРМ“, бр. 21/67).

П. Испитната материја на посебниот дел за здравствените работници со вишо и средно образование опфаќа:

1. за виши медицински сестри (виши медицински техничари) и медицински сестри (медицински техничари):
 - а) за виши медицински сестри (виши медицински техничари):
 - 1) Нега и исхрана на болен;
 - 2) Епидемиологија со заразни болести;
 - б) за медицински сестри (медицински техничари):
 - 1) Нега и исхрана на болен (теоретски и практично);
 - 2) Нега и исхрана на здраво дете (теоретски и практично);
2. за здравствени работници со вишо и средно образование:
 - а) за физиотерапевтски техничари:
 - 1) Рехабилитациона техника;
 - 2) Општа хигиена;
 - б) за фармацевтски техничари:
 Фармацевтска технологија (теоретски и практично);
 - в) за забни техничари:
 - 1) Фиксна и мобилна протетика (теоретски и практично);
 - 2) Ортодонција;
 - 3) Познавање на заботехнички материјали (само за вишо образование).
 - г) за рендген техничари:
 - 1) Рендген и радиум-техника;
 - 2) Заштита од јонизирачки зрачења.
 - д) за санитарни техничари:
 - 1) Санитарна техника (теоретски и практично);
 - 2) Епидемиологија со заразни болести;
 - 3) Основи на социјалната медицина со организација на здравствената дејност и хигиена (само за средно образование).
 - ѓ) за лабораториски техничари:
 - 1) Микробиолошка и биохемиска лабораториска техника (теоретски и практично);
 - 2) Општа хигиена.
 3. за акушерки:
 - 1) Гинекологија и акушерство (теоретски и практично);
 - 2) Нега и исхрана на новороденче (теоретски и практично).
 4. за здравствени работници со вишо и средно образование:
 Здравствено воспитување.
 5. за здравствени работници со средно образование (освен за санитарните техничари):
 Основи на социјалната медицина со организација на здравствената дејност.
 1. За виши медицински сестри (виши медицински техничари) и медицински сестри (медицински техничари):
 - а) за виши медицински сестри (виши медицински техничари):

1) НЕГА И ИСХРАНА НА БОЛЕН

Задачи на специјалната нега на болните како медицинска дисциплина и нејзината улога во лекувањето; организација на негата на болните — на одделение и болница; одделенска сестра и нејзините задачи; главна медицинска сестра во болница и клиника и нејзините задачи; тимска работа во негата на болните; специјална нега со симптоматологија кај болни со: хируршки заболувања, инфективни, невролошки и ментални заболувања, оч-

ни, ушни и кожновенерични заболувања; специјална нега на болно дете и специфичности во негувањето на детето.

Исхраната на болните и нејзината улога во лекувањето; состав на човековата храна и нејзината улога во организмот (нормална исхрана) — метаболизам; исхрана кај фебрилно болни; исхрана во пред и после оперативниот период; организација на централна кујна, млечна кујна, одделенска кујна и транспорт на храната; потребување на храна и составување на јеловник; здравствено-просветна работа во врска со исхраната на болните.

Важност на медицинската рехабилитација за побрзо и потполно нормализирање на функцијата на заболените органи.

Улогата и изборот на работната терапија во негата и лекувањето на болните.

Забава и разонода на болните (одбирање и применување на соодветни методи).

Специфичности во негата на болните во домашни услови

ЛИТЕРАТУРА:

- 1) Душан Ликор: Општа и специјална нега на болен;
- 2) Милица Јолиќ: Нега на болен;
- 3) д-р А. Мезиќ: Нега на болен.

2) ЕПИДЕМИОЛОГИЈА СО ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ

Принципи на работа на медицинска сестра со заразно-болни.

Општи мерки за спречување и сузбивање на заразните болести; специфични мерки за спречување и сузбивање на заразните болести; имунитет и имунизација; дезинфекција, дезинсекција и дератизација; епидемиолошка анкета; заразни болести и мерки за нивно спречување и сузбивање; организација на хигиенско-епидемиолошката дејност во СР Македонија; специјална епидемиологија: цревни заразни болести, капкови заразни болести, трансмисивни заразни болести и најчести зоонози.

ЛИТЕРАТУРА:

- 1) проф. д-р Богдан Каракашевиќ: Прирачник за превентивна медицина;
- 2) проф. д-р Грујица Жарковиќ: Превентивна медицина;
- 3) проф. д-р Чернозубов: Епидемиологија;
- 4) Основен закон за спречување и сузбивање на заразните болести („Службен лист на СФРЈ“, бр. 17/64);
- 5) Закон за спречување и сузбивање на заразни болести („Службен весник на СРМ“, бр. 9/67);
- 6) Правилник за условите и начинот на вршење на задолжителната имунизација против заразните болести („Службен лист на СФРЈ“, бр. 2/65);
- 7) Правилник за начинот на пријавување на заразните болести и водење евиденција за тие болести („Службен лист на СФРЈ“, бр. 55/65);
- 8) Закон за здравството („Службен весник на СРМ“, бр. 20/70).

- б) за медицински сестри (медицински техничари):

1) НЕГА И ИСХРАНА НА БОЛЕН (теоретски и практично)

Теоретски дел:

Нега на болните како медицинска дисциплина и нејзината улога во лекувањето; болничко одделение, болничка соба — големина, затоплување, осветление, влажност, вентилација; намештај: кревет и постелнина; облека за болните; ракување, одбележување и чување на болничкиот инвентар; прием на болен во болница; домашен ред во бол-

ница; пренос на тежок болен; положба на болните во постела; лична хигиена на болниот и хигиена на околината; улогата на сестрата во спречувањето на последиците од долго лежење; мерење и контрола на виталните знаци и на излучевините; контрола на сонот, апетитот и расположението; спречување на инфекции во болница и болничко одделение; дезинфекција; стерилизација; основни инструменти со кои работи медицинската сестра и завоен материјал: видови на лекови, потребување, чување, апликација, растварачи на лекови; локална примена на топло и ладно; клизми — видови; улогата на медицинската сестра во врска со лекарската визита; посета на болните во болница; испишување на болен од болница; нега на болен во агонија, знаци на смрт и постапка со умрениот и неговите блиски; ликот и етиката на медицинската сестра; исхрана на болните и нејзината улога во лекувањето.

Практичен дел:

Местење на празен кревет (со една и две особи); местење на кревет со неподвижен болен; менување на горен и долен чаршав; проветрување на креветската постелнина; подигнување и превртување на болниот во кревет; ставање на болниот во потребни положби; пренос на болен (со една, две и три особи); утринска тоалета на неподвижен болен; утринска тоалета на подвижен болен; соbleкување и облекување на кошула на тешко болен; миене во кревет, миене на раце и нозе; миене (бањање со пребришување) на целото тело на болниот во кревет; нега на устата, носот и ушите; нега на кожата што е изложена на притисок (предохрана од декубитус); нега на косата (чешлање, миене; депидикулација); нега на болен со декубитус; грижа за чистотата на околината на болниот и естетски изглед на болничката соба; давање садови за дефекација, уринирање и постапка со истите по употребата — дезинфекција на истите; чистење и дезинфекција на плувалниците; мерење и бележење: температура, пулс, дишење, мерење и контрола на телесната тежина на болните, излучевини; водење на температурна листа и нејзино чување; набљудување на излучевините, земање, приготвување и испраќање на материјал за лабораториски испитувања; прием на нов болен: административен и санитарен прием, чување облека на новопримениот болен, бањање на болен; давање на кислород; отпуштање на болен од болница: административно постапување, давање упатства на болниот за живот во болницата и значењето на контролата на здравјето; приготвување на одделението и болните за лекарска визита; помагање на лекарот при прегледот; грижа за лекарствата во едно болничко одделение. Техника на давање на лекарства по сите патишта; чистење, стерилизација и чување на сите видови шприцеви; чистење, стерилизација и чување на гумени предмети; полнење и приготвување на барабан со завоен материјал за стерилизација и вршење контрола на стерилизација; ставање на облоги, полнење на термофор и кеси со мраз; ставање на виндузи; приготвување и давање на прочистителна клизма и грижа за болниот; чување, чистење и приготвување за стерилизација на основните инструменти (пеан, пинцета, кохер, скалпер, ножички, игли и др.); постапување со нечистиот веш, постелнината и останатата облека.

Исхрана на болните: потребување на храна, делење на храна на болните, сервирање, хранење на тежок болен и хранење со сонда.

ЛИТЕРАТУРА:

- 1) Душан Ликор: Општа и специјална нега на болен;
- 2) Милица Јолиќ: Нега на болен;
- 3) д-р А. Мезиќ: Нега на болен.

2. НЕГА И ИСХРАНА НА ЗДРАВО ДЕТЕ (теоретски и практично)

Теоретски дел:

Нега на новороденче (прва помош, одржување на телесна температура, нега на папчето, нега на кожата).

Нега на доенче, (бањање, повивање, постела, детска соба, престојување на чист воздух, воздушно бањање, сончање, нега со цел да се развијат моторните функции кај доенче, играчки, сон и одмор).

Нега на дете после првата година од животот (нега на кожата, нега на слузокожата, облекување, игри и телесни вежби, ден и одмор, развивање на хигиенски навики).

Нега на недоносено дете (одржување, дишење, чување на телесна топлина, заштита од инфекции).

Исхрана (општ поим за исхраната); хранителни материји (белковини, јаглени хидрати, масти, вода и минерални соли, витамини); оценување на состојбата на потхранетост кај детето; природна исхрана на доенче (знаци на млечност на дојката, состав на мајчино млеко); хигиена на мајката доилка; техника на природната исхрана (прв подој, техника на подојот, број на подои и растојание меѓу подоите, мерење на количината на исцпаното млеко, знаци на успешно доење); пречки при доењето (пречки од страна на мајката, тешкотии од страна на детето); забрана на доење (забрана на доење со цел да се заштити мајката, забрана на доење со цел да се заштити здравјето на детето); собиралиште на мајчино млеко (лактариум); вештачка исхрана на доенче, техника и спроведување на вештачката исхрана; исхрана на недоносено (квантитативни и квалитативни потреби — број на оброци и растојание, техника на исхрана, профилакса од рахитис).

Практичен дел:

Спремање на детска постела; преповивање на доенче; бањање на доенче; нега на очите, ушите, носот, устата, забите, косата и ноктите; хранење со лажиче и цуцла, клизма (за чистење, хранливи и лековити); стерилизација на шприцеви и инструменти; земање и испраќање материјал за преглед (мокраќа, измет, крв, брис); земање крв за седиментација; мерење на тежината, висината и температурата; контрола на пулсот, придржување на детето при преглед од лекар; приготвување на диетална храна (лактациди, оризни чорби 3 и 5%, ператонија, моро чорби); приготвување на нормална храна (варива од различен зеленчук, чорби од различен зеленчук, половично млеко, двотретинско и стерилно, овошен сок, компоти, чаеви, супа од телешки коски, цигер и месо).

ЛИТЕРАТУРА:

- 1) Нега и исхрана на здрав — болен (учебник за средно-медицински училишта);
 - 2) Проф. д-р Ружичиќ: Вие и вашето доенче;
 - 3) Правилник за сузбивање и спречување на заразните болести.
2. За здравствени работници со вишо и средно образование:

а) за физиотерапеутски техничари:

1) РЕХАБИЛИТАЦИОНА ТЕХНИКА

Анализа на основните ставови на телото, положба и движења на зглобовите (стојкки, седечки и лежечки став), подигање на терет, одење по разни терени, одење по скали, одење со штаки и видови на одење, одење во разбој и дубак, трчање, фрлање, пливање и вежби на паѓање; опис и употреба на помагала; опис и употреба на средства за мерење на обемот на движењата на зглобовите и обемот на мускулатурата и зглобовите; дијагнос-

тички методи (мануелно тестирање на мускулатурите, електротестирање); методи и начини на мерење на аглите кај деформитетот на кичмениот столб и подвижноста на кичмениот столб и мерење на аголот на крива карлица; терапевтска гимнастика (методика, техника на изведување, видови); опис на документацијата за регистрирање на податоци за кинезитерапијата; адаптација на онеспособени (седење, вертикализација, одење); изработка на помошни средства (лонгета, трактор и др.); опис на апаратите за термо, активно и електро-терапија и прибори; употреба на апарати за термо, активно и електро-терапија; опис и употреба на безапаратурни средства за термо-терапија (прафински кадици, танкови, базени и др.); опис и примена на апаратурата за електродиагностика и експоненцијална струја; начин на апликациите на процедурата; работа и постапка со апаратите; опис и употреба на средствата за функционална терапија со работа; опис и употреба на средствата за самозгрижување; опис и употреба на средствата за оккупациона терапија со работа; средства и постапка во терапијата со работа за адаптација на онеспособените; опис на документацијата за регистрирање на податоци за функционална терапија со работа; видови на масажа и опис на средствата за масажа.

2) ОПШТА ХИГИЕНА

Енергетски материји на храната; заштитни материји на храната; последици од неправилна, недоволна или преобилна исхрана: потхранетост, гојазност, недостаток на заштитни материји во исхраната; прехранбени продукти: житарици, месо и производи од месо, јајца, млеко и млечни производи, маст и масла, овошје, зеленчук, слатки; чување и конзервирање на прехранбени продукти; труења и болести кои настануваат со употреба на загадена храна: бактериолошки труења, паразити и гливи, инсекти, хемиски труења; испитување на исхраната и ухранетоста.

Здравствена состојба и физички развојот на децата и младина; влијание на природните фактори на растот и развојот на детскиот организам: воздух, светлост, вода, исхрана и развој на децата; физкултура и развој; доба на пубертет; настава и учење; училиа; намештај во училиниците; изградба на училишни објекти; училишна зграда; училишница, гардероба, купатило, физкултурна сала, училишна кујна, нужници; инфективни болести од училишна возраст; неинфективни болести од училишна возраст.

Хемиски состав на воздухот; физички особини на воздухот: атомски притисок, топлина во организмот, влажност на воздухот, ветрови, клима; загадување на воздухот: штетни гасови, прашина; сончеви зраци: ултрацрвени зраци, светлосни зраци, ултравиолетни зраци; рендгенски зраци; радиоактивни зраци; земјиште; снабдување на населението со вода и водни објекти: локално снабдување со вода, централно снабдување со вода, дезинфекција на водата; станови за живеење: светлост, затоплување, вентилација; отпадни материји.

Работа, замор; работа и одмор; работно време; локални климатски услови во работните простории: температура на воздухот, влажност на воздухот, струења на воздухот, радиациона топлина; бука; потрес; прашина; пнеумокониози; професионални труења: со јаглен моноксид, олово, бензол и пестициди; заштита при работа; хигиена на работните простории.

ЛИТЕРАТУРА:

- 1) Проф. Тадиќ: Хигиена на средно-медицински школи;
- 2) д-р Ѓорѓе Пантазијевиќ: Хигиена за медицински сестри и физиотерапевтски техничари.

б) за виши фармацевтски техничари:

ФАРМАЦЕУТСКА ТЕХНОЛОГИЈА

Развојот на фармацијата и галенската фармација; фармакопеја — материјал медица (поделба, суровина од растително и животинско потекло). Лековити супстанции (хемиско, животинско и растително потекло). Галенски препарати и лекови; доза и пресметување на истите (поединечна, дневна, максимална, токсична и летална доза); главни состојки на суровините и нивното чување (алкалоиди, гликозиди, танини, сапонини, етерски масла, слузи, пектини витамини и ферменти).

Фармацеутска операција која се применува при изработката на галенските препарати и фармацевтските облици (механичка, хемиска и физичка операција); раствори и микстури, изработка и употреба на истите (вид, растворливост на телата, фармацевтска поделба на растворите — прави, молекуларни и колоидни раствори). Изотонични, хипотонични и хипертонични раствори. изработка и примена на истите: инекциони раствори (изработка, примена и испитување на ампулните стакла); декокта и инфуза; тинктури и екстракти, добивање, поделба, значење и чување, сирупи, изработка, чување и испитување; емулзии, изработка, поделба, емулгатори и стабилизатори на емулзијата; ливимента и вазолинимента, изработка и примена; лековити масти, изработка, поделба и значење на истите.

Официјална унгвента спрема Фарм. Југ. II; официјално лековити води спрема Фарм. Југ. II.

Калиумови и натриумови сапуни, изработка и примена; лековити препарати со јаглена киселина, изработка и примена; чаеви, изработка, поделба, чување и значење; вакцини и серуми, добивање, чување и примена; таблети, пилули, супозитории, глобули, гранули, боли, пастили, лингвалети, изработка, примена, чување и испитување; прашкови, изработка, поделба, примена, чување и испитување; антипиретици, поделба, примена, хемизам и испитување; инкопатибилија, поделба и значење; операцији кои се применуваат при работа во лаборатории за контрола на лекови (испитување, специфична тежина, изработка на титриметриски раствори, индикатори и реактиви); јаглени хидрати, добивање, поделба, хемизам и испитување; срцеви гликозиди, вид, добивање, чување, примена, хемизам и нивно значење во терапијата; алкалоиди, поделба, добивање, чување, значење, хемизам; синтетички препарати, добиени на основа познавање на структурата на алкалоидите; сулфапрепарати, историја, поделба и испитување; витамини, добивање, поделба, хемизам и идентификација; хормони, добивање, поделба, хемизам и идентификација; антибиотици, добивање, поделба, хемизам и идентификација; пуфери, хемизам и нивно значење; органски киселини, добивање, поделба, хемизам и испитување; алкохоли, добивање, поделба, хемизам и испитување; лековити препарати на натриум, калиум, бакар, сребро, злато, магнезиум, калциум, цинк и жива (изработка, испитување, идентификација и чистота); оксидоредукција, значење и примена; периодичен систем на елементите и неговото значење за фармацијата; стерилизација, поделба и значење.

б¹) за фармацевтски техничари:

ФАРМАЦЕУТСКА ТЕХНОЛОГИЈА

Развојот на фармацијата и галенската фармација; познавање на фармакопеја, поделба и користење на податоци од таблиците; официјални препарати на фармакопеја; познавање на галенски препарати и технологија при изработката на истите; галенски апарати, справи и прибор; дози и пресметување на истите (поединечна, дневна, максимална, токсична и летална доза); фармацевтска операција која се користи при изработката на галенски и фармацевтски видови (механичка, физичка и хемиска операција).

Раствори и микстури, изработка, употреба, поделба на растворите (прави, молекуларни и колоидни раствори). Изотонични, хипотонични раствори, изработка и примена; солуција по Фарм. Југ. II; инекциони раствори, ампули и стакло за ампули; декокта и инфуза; тинктури и екстракти; сирупи, изработка, примена и испитување; емулзии, изработка, примена и испитување; лековити масти, изработка, поделба и значење; калиумови и натриумови сапуни, изработка и примена; лековити препарати со јаглена киселина, изработка и примена; таблети, пилули, супозитории, глобули, гранули, боли, пастили, лингвалети, изработка, примена и чување; прашкови, изработка, примена и чување; инкопатибилија, поделба и значење; јаглени хидрати, добивање, поделба, хемизам, испитување и одредување.

Основи на рецептологијата; операции кои се применуваат при работа во лаборатории за контрола на лекови (испитување на лекови, определување на содржината, специфична тежина, изработка на титриметриски раствори, индикатори и реактиви); стерилизација, поделба, значење и примена; антибиотици, хормони и витамини (добивање, чување и примена); алкалоиди и гликозиди, поделба, значење и примена (осврт на морфин, кодеин и дигиталисови гликозиди); оксидо-редукции, значење и примена; значење на периодичниот систем за фармацијата; лековити препарати на натриум, калиум, бакар, сребро, злато, магнезиум, калциум, цинк и жива (изработување и хемизам); чаеви (изработка, чување и значење).

ЛИТЕРАТУРА:

1. Младеновиќ: Органска хемија;
2. Хојман: Аналитичка хемија.

в) за виши забни техничари:

1) ФИКСНА И МОБИЛНА ПРОТЕТИКА (теоретски и практично)

Анатомија и физиологија на виличниот зглоб; анатомија на горната и долната вилица; морфологија на забите; оклузија и артикулација; пореметувања на артикулационата рамнотежа после делумен и целосен губиток на забите.

Изработка на сите видови коронки; мостови (изработка на сите видови на мостови); цврстина, естетика, хигиена и биологија на мостот.

Класификација на Кенеди Вилд, спрема начинот на оптоварување (пренос на притисокот) и спрема односот на мандибулата спрема максилата — парцијална протеза; елементи за фиксација на парцијалната протеза; поделба на куќиците спрема начинот на изработка и намена; класична-плочеста и современа-скелетирана парцијална протеза; ретенциона линија-важност; стабилизација и елементи за стабилизација на парцијалната протеза; елементи за забно оптоварување; анатомски и протетски екватор на забот и нивното значење (теоретски); киветирање на парцијална протеза.

Тотална протеза; анатомски отисок и приготвување на анатомски работен модел; изработка на индивидуална кожа во зависност од начинот на земање на функционален отисок; приготвување и излевање на функционален отисок; важност и изработка на загрзини шабкани; артикулатор и поставување на моделите во артикулаторот; приготвување и обележување на работните модели; редене на вештачките заби по Гуси — нормално и вкрстено; општи, специјални правила; редене на забите кај виличните аномалии — протенија, протрузија и длабок преклоп; артикулациона рамнотежа — салитална и трансферзална компензациона крива; моделирање на вестибуларната површина на протезната база; киветирање на тоталната протеза — предности и недостатоци.

в¹) за забни техничари:

1) ФИКСНА И МОБИЛНА ПРОТЕТИКА (теоретски и практично)

Неподвижна (фиксна) протетика: биолошки, физиолошки, статички и козметички темели на мостовната протетика; едноставни и комбинирани мостови. Обработка на носачите и телото на мостовите; технологија на жарење, калење, лиење, лотвање на забарските метали; редослед на работите при изработката на круни и мостови. Лиена круница, Ричмонд коронка, тричетвртинска коронка, инле-и, фасетирана коронка, акрилатна коронка, фасетирање на членови на мостот со порцелански и акрилатни фасети.

Покретна протетика: биолошки, физиолошки, статички и козметички темели на тотални и парцијални протези; начин на изработка на тотални протези од анатомски отисок до конечна изработка и тоа клинички и лабораториски работи. Средства и помошни средства за изработка на истите; парцијални протези, нивната улога, примена, начин на изработката, средства и помошни средства; основни поими во керамиката, ортодонцијата и трауматолошката протетика (обтуратории).

Изработка на коронки, инле-и и едноставни комбинирани мостови; изработка на тотални протези; изработка на парцијални протези.

2) ОРТОДОНЦИЈА

Еугнатија и нејзини обележја при млечна и перманентна дентиција; поделба по Англе; соклирање — значење и принципи; видови ортодонтски активни апарати и нивна изработка; видови ортодонтски пасивни апарати и нивна изработка; примена на Вундерер и Веисе шраф; Англе-ов експанзионен лак; апарат по Френкел — изработка; Коффин-ова опруга; коса рамнина — принципи и изработка.

3) ПОЗНАВАЊЕ НА ЗАБОТЕХНИЧКИ МАТЕРИЈАЛИ (само за виши забни техничари):

Маси за вложување — особини; восок — добивање и особини; материјали за отстранување на оксиди; вештачки смоли — акрилати, добивање, полимеризација и причини за порозност; за протезна база, за забни фацети, самоврзуватни акрилати; керамика — порцелан (состав, добивање); видови на порцелански заби; метали — особини и кристална структура: злато, платина, паладиум, сребро, бакар, кадмиум, цинк и олово: легури — што е легура, целта на легурањето, кристална врска, хомогенизација, рекристализација и оплемењување; студена и топла обработка — стружење и полирање; лем — добивање и особини; лемење и заварување; корозија и промена на бојата.

г) за рендген техничари:

1) РЕНДГЕН И РАДИУМ ТЕХНИКА

Структура на материјата (графа на атомот, јонизација, изотопи и радиоактивни изотопи); основи на електрицитетот; физика на рендгенските зраци; основни делови на рендген апаратот за дијагностика; радиоскопија — радиоскопија на срцето, белте дробови и на органите за варење; радиографија — општ дел; радиолошка техника; прегледни слики и специјални слики на главата; техника на снимање и снимање на: синуси, долната вилица со виличниот зглоб, горните и долните екстремитети, кичмениот столб и меките делови; контрастна радиографија; томографија; мрачна комора; радиум терапија; Гајгер-Милеров бројач.

2) ЗАШТИТА ОД ЈОНИЗИРАЧКО ЗРАЧЕЊЕ

Заштита од: примарни зраци на ртг. цевка; секундарни растурени зраци; висок напон кај рендгенскиот кабинет; радиумско зрачење; заштита на болен при радиографија и радиум-терапија (дете, трудница и др.); ракување со радиумски фокуси и апликатори; употреба на филтери при заштита; чување на радиоактивни супстанции; транспорт на радиоактивен материјал; чување на болен со аплициран радиум; што со отпадните продукти на болните со аплициран радиоактивен материјал.

ЛИТЕРАТУРА:

- 1) Меркаш: Основи на радиологијата;
- 2) Дедик: Основи на рендгенологијата.

д) за виши санитарни техничари:

- 1) САНИТАРНА ТЕХНИКА (теоретски и практично)

Задачи, подрачје и дејноста на санитарната техника во поширока смисла како помош во решавањето на здравствените проблеми во здравствената дејност; тесна и поширока соработка на санитарната техника со другите струки и дејности; санитарни фактори и здравје.

Хигиенски и градежни законски прописи и елементи на санитарниот надзор над изградбата. Градежни материјали; читање карти, планови и проекти и нивна употреба; санитарна техника во санитарни и општествени згради; планирање и смештај на населби (инсолација, конфигурација на теренот и геолошки состав); отстранување на отпадни материји од населби и нивната конечна диспозиција; современо чистење и миење на улици, плоштади, пазаршта и природни патишта; заштита од пожари и поплави на населби. Заштита од прашина и кал, чад и аерозагадување, од бука и потреси.

Санитарно-технички услови за изградба на индустриски објекти, рудници, работилници и нивни населби; детални прописи и санитарно-технички услови за објекти од исхраната (мензи, ресторани, пекари, кланици, млекари, мелници, складишта, ладилници и силоси); санитарно-технички услови за бањи и лекувалишта, хотели и преноќишта; планирање, локација, големина и типови на општествени згради.

Обезбедување на општествени згради со вода, канализација, отопление, осветление и проветрување; снабдување со вода на населби во редовни и вонредни прилики: видови на водоводи и организација за снабдување со вода; методи за прочистување на вода; средства и уреди за дезинфекција на водата; импровизација за прочистување на водата; отстранување на отпадни води и материји, видови на канализациони системи и санитарно-техничко уредување на нужници; санитарен надзор и заштита на изворите (кладенци и подземните води).

Хигиенски услови на рекреативни локации и на објектите за рекреација; хигиенски услови во областа на сообраќајот (железнички, патен, речен, езерски и воздушен); хигиена на објектите за исхрана, опременост, функционална поврзаност на пседини објекти и простории; хигиенска постапка со поедини прехранбени производи (преработка, амбалажа, транспорт, складирање и продажба).

Санитарен минимум на градски, индустриски и селски населби; санитарна техника на станбен блок; санитарна контрола на објекти од општествена исхрана и др. слични објекти; функционална поврзаност на просториите, кубатурата и квадратурата и заштита од влага, звук, топлина и студио.

д) за санитарни техничари:

- 1) САНИТАРНА ТЕХНИКА (теоретски и практично)

Видови на водоводни системи (основни поими) и изградба на објекти за водоснабдување (индивидуални и мали селски водоводи).

Изградба на хигиенски нужници, селски нужници и губришта; изградба на станбени згради и општествени згради; изградба на селска куќа и други објекти во селско домаќинство.

Основни поими за техниката на изградбата на канализациони системи; начинот на отстранување на отпадни води и материји од населени места; начинот на отстранување на отпадни материји од населби и нивна крајна диспозиција; санитарен минимум на градска, селска и индустриска населба; санитарно-технички услови за хотели и преноќишта, бањи и лекувалишта, места за рекреација и објекти за рекреација и санитарен надзор над истите.

Основен закон за вршење санитарен надзор, правилници и прописи што се во сила; санитарен надзор над објектите од општествена исхрана и други слични објекти; санитарен надзор над средствата и објектите за патниот, железничкиот, езерскиот и воздушниот сообраќај.

Уреди и средства за дезинфекција (хлорирање) на водата за пиење; контрола на резидуалниот хлор во водата што се хлорира; познавање на допуштени вредности за квалитетот на водата за пиење (Правилник за хигиено-техничка заштита на водата за пиење); пресметување на запремина на бунари, резервоари за вода и определување количината на хлор и други средства за дезинфекција на водата, како и на септички јами.

Читање карти и планови и изнаоѓање природна величина од размерите на картите.

Скицирање на основи и пресеци на нужници, септички јами, водоводни објекти и пресметување на потребни димензии во зависност од бројот на жителите за кои ќе служат, согласно со нормативите; познавање на допуштени гранични вредности за составот на отпадните води за испуштање во природен реципиент (Правилник за опасните материји што не смеат да се испуштаат во водите).

ЛИТЕРАТУРА:

- 1) Проф. д-р Сергеј Рамзин и соработници: Прирачник за комунална хигиена;
- 2) Хигиена на градежни објекти — Медицинска книга Београд—Загреб 1949 г.;
- 3) Превентивен санитарен надзор над изградба на индустриски, комунални и други објекти — II семинар за санитарни техничари, одржан од 24—29 октомври 1966 г. во Сплит;
- 4) Техничар 2, технички прирачник од 1957 г. — Водовод и канализација;
- 5) Кукни инсталации — проф. д-р арх. Драгомир Тадик, учебник за IV година на градежно-технички училишта — архитектонски отсек;
- 6) Основен закон за вршење санитарен надзор, правилници и прописи што се во сила;
- 7) д-р Грујица Жарковиќ и проф. д-р Сергеј Рамзин со соработници: Комунална хигиена.

2) ЕПИДЕМИОЛОГИЈА СО ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ

Должност на санитарен техничар во борбата против заразните болести.

Општи мерки за спречување и сузбивање на заразните болести; специфични мерки за сузбивање и спречување на заразните болести; имунитет и имунизација; дезинфекција, дезинсекција и дератизација; епидемиолошка анкета; заразни болести и мерки за нивно спречување и сузбивање; организација на хигиенско-епидемиолошката дејност во СР Македонија; специјална епидемиологија; цревни заразни болести, капкови заразни болести, трансмисивни заразни болести и најчести зоонози.

ЛИТЕРАТУРА:

- 1) проф. д-р Богдан Каракашевиќ: Прирачник за превентивна медицина;
- 2) проф. д-р Грујица Жарковиќ: Превентивна медицина;
- 3) проф. д-р Чернозубов: Епидемиологија;
- 4) Основен закон за спречување и сузбивање на заразните болести („Службен лист на СФРЈ“, бр. 17/64);
- 5) Закон за спречување и сузбивање на заразните болести („Службен весник на СРМ“, бр. 9/67);
- 6) Правилник за условите и начинот на вршење на задолжителната имунизација против заразните болести („Службен лист на СФРЈ“, бр. 2/65);
- 7) Правилник за начинот на пријавување на заразните болести и водење евиденција за тие болести („Службен лист на СФРЈ“, бр. 55/65);
- 8) Закон за здравството („Службен весник на СРМ“, бр. 20/70).

3) ОСНОВИ НА СОЦИЈАЛНАТА МЕДИЦИНА СО ОРГАНИЗАЦИЈА НА ЗДРАВСТВЕНАТА ДЕЈНОСТ И ХИГИЕНА

Увод во социјалната медицина. Поим и предмет на социјалната медицина, историја на развојот на социјално-медицинската мисла. Социјална медицина во услови на социјалистичко општество; социјално-економски услови на животот и нивно влијание врз здравјето на народот; економско значење на здравјето; семејство и брак како социјална институција; основни облици на социјално-медицинска работа.

Здравствено-социјална заштита на мајките и децата, на училишните деца и младина, на работниците, на старите луѓе, на физички и умно дефектни лица.

Масовни заболувања (карактеристики и социјално-медицинско значење); главни групи на масовни заболувања и нивниот социјално-медицински аспект (туберкулоза, акутни зарази, хронични заболувања, пореметување на душевното здравје, венерични болести, реуматизам, рак, повреди и други масовни заболувања).

Алкохолизмот како социјална појава; проблеми на проституцијата и нивниот социјално-медицински аспект.

Социјално-медицински аспект на влијанието на надворешната средина на здравјето на населението: исхрана, становање, снабдување со вода и диспозиција на отпадните материи, услови на работа и услови на училишната средина.

Основи на биометријата и психометријата; основни принципи на здравствената заштита и организација на здравствената дејност; основи на здравственото и социјалното законодавство во СРМ и СФРЈ и нивното социјално-медицинско значење.

Преглед, значење, развој и цел на здравствената статистика; проучување на здравствената статистика (население, хигиенски услови и здравствена дејност); гранки на здравствената статистика; основи на статистичката методика; примена на статистиката и статистичката методика во здравството; одредување и формулирање на проблемот: статистичко набљудување (планирање, средување на податоците, графичко прикажување, видови на дијаграми); статистичка анализа (средни вредности и мери на отстапувања); витална статистика; употреба на виталната статистика, единици на набљудување и изразување на истата; состојба на населението; структура на населението; регистрирање на витално-статистичките податоци (раѓање, умирање, природен прираст, статистика на заболувањата); евиденција и статистика во здравството; организација на статистичката служба и на здравствената статистика во СФРЈ и СРМ.

Санитарна инспекција.

Развој и основни карактеристики на организацијата на здравствената служба во СФРЈ од ослободувањето до денес; здравствена заштита — поим, остварување, обезбедување и права; здравствени дејности; здравствени работни организации — основање и престанок; управување и видови; здравствени работници — приправнички стаж, специјализација; општествено и самоуправно договарање во здравството; надзор над стручната работа на здравствените работни организации и здравствените работници; преглед на мртвци и обдукција на трупови; основни одредби во Законот за здравството; казни одредби во Законот за здравството.

Заштита на здравјето при работа — хигиена на работата: основни задачи во работата на запалување и унапредување на здравјето на работниците; фактори кои можат да доведат до оштетување на здравјето на работниците — микроклима (вентилација, прашина во воздухот, штетни гасови, осветление, бука и вибрација); санитарно-хигиенски и технички услови на работата; професионални заболувања кои ги предизвикуваат физички и хемиски агенси (силикоза, азбестоза, манганизам, муроурилизам, сатуризам, труење со арсен, арсеноводород, азотни оксиди, флуор, фосфор, хлор, хром, тетрастилно олово, сумпордиоксид и триоксид сумпорводород, јагленмоноксид, органски растворувачи); професионални заразни заболувања; мерки од областа на менталната хигиена; заштита на здравјето на земјоделските работници.

Заштита на здравјето на децата и младина од училишна возраст — училишна хигиена: санација на средината, училишни простории, простории на оптималниот училишен простор, снабдување со вода, опрема, учила, режим на настава, специјални училишта, вонучилишни установи за ученици.

Санација на средината: вода и објекти за снабдување со вода, диспозиција на отпадни води и материи од населбите и индустријата; санација на исхраната; комунално уредување од хигиенски аспект — комунална хигиена; радиолошка заштита.

ЛИТЕРАТУРА:

- 1) д-р Милка Голубовиќ и Љубомир Глигоријевиќ: Здравствено советување;
- 2) д-р Грујица Жарковиќ: Превентивна медицина;
- 3) д-р Радомир Гериќ: Социјална медицина;
- 4) д-р Богдан Каракашевиќ и соработници: Прирачник за превентивна медицина;
- 5) д-р Савичевиќ и соработници: Хигиена и социјална медицина;
- 6) Закон за здравството („Службен весник на СРМ“, бр. 20/70).
- 7) Основен закон за санитарна инспекција („Службен лист на СФРЈ“, бр. 10/65);
- 8) Закон за санитарна инспекција („Службен весник на СРМ“, бр. 21/67).

г) за лабораториски техничари:

1) МИКРОБИОЛОШКА И БИОХЕМИСКА ЛАБОРАТОРИСКА ТЕХНИКА

(теоретски и практично)

Познавање на лабораторијата; видови на стакларија; миене и приготвување на стакларијата; начин на стерилизација и апарати за стерилизација; друга лабораториска апаратура (познавање, грижа и одржување).

Микроскоп: конструкција, принцип на увеличување, грижа за микроскопот; микроскопирање на нативни и обоени препарати.

Бактериолошки бои: правење на основни и работни раствори на бои; чување на боите.

Прибор за приготвување на основни хранилишта; приготвување на основни хранилишта; инструменти за засадување на патолошки материјал; начини на засадување; начини на анаеробно култивирање; прибор за земање и праќање на материјал за микробиолошки преглед.

Лабораториски животни; потреба од нив за одделни микробиолошки анализи; штала — основни познавања, одржување; постапување со болни и умрени животни.

Постапување со употребениот стаклен прибор по завршениот преглед.

Техника на најважните бактериолошки, серолошки, паразитолошки и миколошки прегледи; бактериолошка техника: земање на брис на бактериолошки преглед од нос и грло на возрасен и мало дете на спутум, гној и друг материјал; на фецес; на урина; на крв за хемокултура и на крв за серолошки преглед; правење на препарати: засадување на земенити материјал; инкубација, време на инкубација; правење на антибиограм; серолошка техника: приготвување на крв за серолошки преглед — одделување на серум, инактивација; изведување на реакција на аглутинација и на преципитација (флокулација); изведување на реакција на врзување на комплемент по Колмер; претходна титрација на комплемент; изведување на антистрептолизински тест; изведување на преципитација во агар (гелдифуз) по Блек (види во учебникот за дифтеричен бацил); паразитолошка техника: дијагноза на хелминти, приготвување на фецесот, правење и микроскопирање на препарати за докажување јајченца на хелминти; дијагноза на ентеробиус вермикуларис — целофански брис, микроскопирање; дијагноза на ентамеба хистолитика; земање на фецес од болниот — приготвување на испитуваниот, обработка на материјалот — микроскопски и засадување; дијагноза на маларија — правење на препарати; боене по Гимза; миколошка техника: земање на материјал (влакно, нокти) и правење на препарат од нив; кандида — правење на препарат.

Издавање на резултат за извршена анализа.

Бактериолошки преглед на фецес за солмонела, шигела, за ентеропатогени б. коли, за факултативно патогени бактерии.

Бактериолошки преглед на материјал за: коринебактериум дифтерие, стрептокок, стафилокок; бактериолошки преглед на туберкулоза (микроскопски, културелен, биолошки опит); бактериолошки преглед на крв (хемокултура — време).

Резултат од: извршен антибиограм; бактериолошки преглед на хранителни продукти; бактериолошки преглед на вода за пиење; бактериолошки преглед на речни и отпадни води; бактериолошки преглед на урина (квалитативно и квантитативно испитување); серолошко испитување на салмонела-Видал; ВДРЛ, Мамнико, цитохол; РВК (врзување на комплемент); титрација на хемолизин и комплемент; антистрептолизински тест.

ЛИТЕРАТУРА:

1) проф. д-р Богдан Каракашевиќ и соработници: Микробиологија и паразитологија.

2) ОПШТА ХИГИЕНА

Енергетски материји на храната; заштитни материји на храната; последици од неправилна, недоволна или преобилна исхрана: потхранетост, гојазност, недостаток на заштитни материји во исхраната; прехранбени продукти: житарици, месо и производи од месо, јајца, млеко и млечни производи, маст и масла, овошје, зеленчук, слатки; чување и конзервирање на прехранбени продукти; труења и болести кои настануваат со употреба на загадена храна: бактериолошки труења, паразити и гливи, инсекти, хемиски труења; испитување на исхраната и ухранетоста.

Здравствена состојба и физички развој на децата и младина; влијание на природните фактори на растот и развојот на детскиот организам: воздух, светлост, вода; исхрана и развој на децата; физкултура и развој; доба на пубертет, настава и учење; училиа; наместај во училиштите; изградба на училишни објекти; училишна зграда: училница, гардероба, купатило, физкултурна сала, училишна

кујна, нужници; инфективни болести од училишна возраст; неинфективни болести од училишна возраст.

Хемиски состав на воздухот; физички особини на воздухот: атомски притисок, топлина во организмот, влажност на воздухот, ветрови; клима; загадување на воздухот: штетни гасови, прашина; сончеви зраци: ултрацрвени зраци, светлосни зраци, ултравиолетни зраци; рендгенски зраци; радиоактивни зраци; земјиште; снабдување на населението со вода и водни објекти: локално снабдување со вода, централно снабдување со вода, дезинфекција на водата; станови за живеење: светлост, заоплување, вентилација; отпадни материји.

Работа, замор; работа и одмор; работно време; локални климатски услови во работните простории: температура на воздухот, влажност на воздухот, струење на воздухот, радиациона топлина; бука; потрес; прашина; пнеумокониози; професионални труења: со јаглен моноксид, олово, бензол и пестициди; заштита при работа; хигиена на работните простории.

ЛИТЕРАТУРА

1) проф. Тадиќ: Хигиена на средно-медицински школи,

2) д-р Ѓорѓе Пантазијевиќ: Хигиена за медицински сестри и физиотерапеутски техничари.

3. За акушерки:

1) ГИНЕКОЛОГИЈА И АКУШЕРСТВО (теоретски и практично)

Анатомија и физиологија на: вагина, утерус, туби утерини и овариум; менструационен циклус и хормони на јајникот и хипофизата; колпоти — видови; степен на чистотата на родницата; цервикс: раница на цервиксот; рана дијагноза на карцином на цервикс (цитолошка метода по Папаниколау, колпоскопија и колпоскопска терминологија и друго); поделба на степени на карциномот на цервиксот и неговата терапија: тело на утерусот; воспаленија, бенигни и малигни тумори; воспаленија на аднекса и параметриум: банална инфекција, гонореја, генитална туберкулоза; нормални и патолошки положби на утерусот; бенигни и малигни тумори на овариумот; пореметување на менструациониот циклус.

Стерилитет: причини, дијагностика и лекување. Контрацепција: методи и средства.

Најчесто употребувани лекови и средства за лекување на гинеколошки заболувања.

Хигиена на жената: во пубертет, во генеративниот период и климактериумот.

Улога на акушерката во оперативното лекување на гинеколошки болни: преоперативна припрема, анестезија, инструментирање и постоперативна нега.

Дејности на здравствената заштита на жената: организација, задачи и работа (образци за евиденција, документација и извештаи).

Нормална и патолошка бременост; физиологија на бременоста; промени што настануваат во организмот на жената за време на бременост; социјална опстетриција: одредување старост на бременост, термин за породување; бремена жена и родилка низ прописите на здравствено осигурување и за работни односи; дефиниција на абортус, предвремено раѓање, доносено раѓање; здравствено воспитување; токсокози на бременоста; бременост и заболување на разни органи; крварење во првата половина на бременост; вонматерично забременување, мола хидатидоза, абортус и др.; крварење во втората половина на бременост: плацентна превија, предвремено одлбување на постелката, утерино-плацентарна апоплексија; преносена бременост.

Нормално и патолошко раѓање: надворешни и внатрешни карлични мерки кај жената; механизам на нормално раѓање; знаци на почеток на раѓање, механизам на раѓање I-II-III и IV родилен период; траење на раѓањето; водење на раѓањето;

прием и припрема за раѓање; раѓање во болнички и домашни услови; асепса и дезинфекција во акушерството; аналгезија и анестезија во акушерството; асфикција на новородено; пореметени родилни сили; раѓање при карлична презентација; крварење при раѓањето; диспропорцио цефало пелвина и водење на раѓање во овој случај; плурифетенција: дијагноза и раѓање во овој случај; патолошки положби на плодот: дијагноза, компликации и водење на раѓање; компликации на раѓање при неправилен развој и заболување на елементите при оплодената јајна Келија; интраутерина смрт на плодот; вагинални операции за довршување на раѓање; абдоминални операции за довршување на раѓање: видови, индикации и улога на акушерката.

Нормално и патолошко леунство: физиологија, хигиена и инфекции на леунството.

Новороденче; плод пред раѓањето: ембриопати, накали како последица на оштетување на бременоста фетопати (токсоплазмоза, дијабетес, луес, листериоза, рубеола, оштетување со лекови, рендген оштетување, пореметување на нидации, недостаток на кислород, морбус хемолитикус неонатум); дете во тек на раѓање; интра утерини хипокси и ацидоза, породилни повреди; физиологија, прва нега и заболувања на новородено; према-турус: нега и заболувања.

ЛИТЕРАТУРА:

- 1) проф. д-р Боса Милошевиќ и соработници: Породилство;
- 2) проф. д-р Светислав Барјактаревиќ: Гинекологија;
- 3) д-р Ангелина Маиќ и проф. д-р Новак: Прирачник за практична работа со трудни и болни жени;
- 4) проф. д-р Младеновиќ: Гинекологија и акушерство.

2) НЕГА И ИСХРАНА НА НОВОРОДЕНЧЕ (теоретски и практично)

Новородено дете (поделба); нега на: папчена врвца; во текот на првата недела; недоносено дете; оштетено новородено при раѓањето; со вродени аномалии.

Повивање на новороденче; одделенија за новороденчиња (просторија, температура, квадратура и друго); инкубатори; бањање на новороденче; детска соба; смртност на новороденчиња.

Исхрана на новороденче: прв подој; техника на доење; состав и вредност на мајчиното млеко; состав и хранење со кравјо млеко; природна и вештачка исхрана; исхрана на недоносено дете; контраиндикација за доење од страна на мајката и детето; пастеризација на кравјо млеко; млеко во прав; хигиена на кравјо млеко; техника на вештачка исхрана; исхрана на близнаци и тројки.

ЛИТЕРАТУРА:

- 1) д-р Сечујац: Здраво и болно дете;
- 2) проф. д-р Ружичиќ: Недоносено дете;
- 3) проф. д-р Христо Дума, проф. д-р Аврам Садикарио и проф. д-р Душко Теодосиевски: Педијатрија I дел.
4. За здравствените работници со вишо и средно образование:

ЗДРАВСТВЕНО ВОСПИТУВАЊЕ

Дефиниција и цели на здравственото воспитување; содржина на здравственото воспитување и подрачја на неговата примена; основни принципи на здравствено-воспитната дејност; методологија на здравственото воспитување; планирање и програмирање на здравствено-воспитна дејност; здравствено-воспитни методи и нивна примена; здравствено-воспитни средства и нивна примена.

Улогата на личноста и нејзиното менување во здравствено-воспитната работа.

Здравствено-воспитна дејност во здравствените работни организации и метод на работа; здравствено-воспитна работа во општа болница; програмирање и планирање на здравствено-воспитната работа во здравствената заштита на мајката и детето; значењето на здравствениот кадар во здравствено-воспитната работа и негово оспособување за оваа дејност.

ЛИТЕРАТУРА:

- 1) д-р Милка Голубовиќ и Љубомир Глигоријевиќ: Здравствено просветување.
5. За здравствените работници со средно образование (освен за санитарните техничари):

ОСНОВИ НА СОЦИЈАЛНАТА МЕДИЦИНА СО ОРГАНИЗАЦИЈА НА ЗДРАВСТВЕНАТА ДЕЈНОСТ

Увод во социјалната медицина. Поим и предмет на социјалната медицина. Историја на развојот на социјално-медицинската мисла. Социјална медицина во услови на социјалистичкото општество. Социјално-економски услови на животот и нивното влијание врз здравјето на народот; економското значење на здравјето; семејство и брак како социјална институција; основни облици на социјално-медицинска работа.

Здравствено-социјална заштита на мајките и децата, на школските деца и младина, на работниците, на старите луѓе, на физички и умно-дефектни лица.

Масовни заболувања (карактеристики и социјално-медицинско значење); главни групи на масовни заболувања и нивниот социјално-медицински аспект (туберкулоза, акутни зарази, хронични заболувања, пореметувања на душевното здравје, венерични болести, ревматизам, рак, повреди и други масовни заболувања).

Алкохолизам како социјална појава; проблеми на проституцијата и нивни социјално-медицински аспекти.

Социјално-медицински аспект на влијанието на надворешната средина на здравјето на населението: исхрана, станување, снабдување со вода и диспозиција на отпадните материји, услови на работа, услови на училишната средина.

Основи на биометријата и на психометријата; основни принципи на здравствената заштита и организација на здравствената служба; основи на здравственото и социјалното законодавство во СРМ и СФРЈ и нивно социјално-медицинско значење.

Предмет, значење, развој и цел на здравствената статистика; проучување на здравствената статистика (население, хигиенски услови и здравствена дејност); гранки на здравствената статистика; основи на статистичката методика; примена на статистиката и статистичката методика во здравството; определување и формулирање на проблемот: статистичко набљудување (планирање, средување на податоците, графичко прикажување, видови на диаграми); статистичка анализа (средни вредности и мерки на отстапувања); витална статистика; употреба на виталната статистика, единици на набљудување и изразување на истата: состојба на населението, структура на населението, регистрација на витално-статистичките податоци (раѓање, умирање, природен прираст, статистика на заболувања); евиденција и статистика во здравството; организација на статистичката служба и на здравствената статистика во СРМ и СФРЈ.

Санитарна инспекција.

Развој и основни карактеристики на организацијата на здравствената служба во СФРЈ од ослободувањето до денес.

Здравствена заштита — поим, остварување, обезбедување и права; здравствени дејности; здравствени работни организации — основање и престанок, управување и видови; здравствени работници — приправнички стаж, специјализација; општествено и самоуправно договарање во здрав-

ството; надзор над стручната работа на здравствените работни организации и здравствените работници; преглед на мртовци и обдукција на трупови; основни одредби во Законот за здравството; казни одредби во Законот за здравството.

ЛИТЕРАТУРА:

- 1) д-р Милка Голубовиќ, Љубомир Глигоријевиќ: Здравствено просветување;
- 2) д-р Грујица Жарковиќ: Превентивна медицина;
- 3) д-р Радомир Гериќ: Социјална медицина;
- 4) д-р Богдан Каракашевиќ и соработници: Прирачник за превентивна медицина;
- 5) д-р Савичевиќ и соработници: Хигиена и социјална медицина;
- 6) Закон за здравството („Службен весник на СРМ“, бр. 20/70);
- 7) Основен закон за санитарна инспекција („Службен лист на СФРЈ“, бр. 10/65);
- 8) Закон за санитарна инспекција („Службен весник на СРМ“, бр. 27/67).

Огласен дел

РЕГИСТАР НА ПРЕТПРИЈАТИЈАТА И ДУКАНИТЕ

Окружниот стопански суд во Штип објавува дека во регистарот на стопанските организации, на 29. VII. 1970 година, страна 330, реден број 67 е запишано основањето на Трговската работна организација, на големо и мало „Нова трговија“ — Кочани — Продавница број 5, со седиште во Штип, ул. „Борис Кидрич“ бб.

Продавницата ќе обавува продажба на мало, на сите видови колонијални стоки и стоки за домаќинството.

Продавницата е основана од Трговската работна организација, на големо и мало — „Нова трговија“ — Кочани.

Раководител на продавницата е Никола Шутев, а истата ќе ја потпишува, во однос на трети лица, директорот на работната организација Благој Стојанов Гацов.

Впишувањето е извршено во регистарот, врз основа на одлуката бр. 125/70 на работничкиот совет на претпријатието.

Од Окружниот стопански суд во Штип, Фи. бр. 125/70. (397)

Окружниот стопански суд во Штип објавува дека во регистарот на стопанските организации, на 12. VI. 1970 година, страна 330, реден број 65 е запишано основањето на Продавницата број 6, со седиште во Штип, ул. „Иво Рибар — Лола“ бр. 10.

Продавницата ќе врши продажба на мало, на сите видови колонијално-прехранбени стоки и сите видови стоки за домаќинството.

Продавницата е основана од Трговската работна организација, на големо и мало, „Нова трговија“ — Кочани.

Раководител на продавницата е Васка Прошева, која не е овластена да ја потпишува. Потпишувањето ќе го обавуваат овластените лица на претпријатието.

Впишувањето на продавницата е извршено во регистарот, врз основа на одлуката бр. 2229 од 20. V. 1970 година на работничкиот совет на претпријатието.

Од Окружниот стопански суд во Штип, Фи. бр. 127/70 (398)

Окружниот стопански суд во Штип објавува дека во регистарот на стопанските организации, на 17. XI. 1970 година, страна 385, реден број е запишано претпријатието во основање со фирма: Производно трговско претпријатие „Братство“, со седиште во село Софилари, Штипско.

Предмет на работењето на претпријатието е производство на житарици (ратарство); производство на градинарски производи; одгледување на сточарство (овчарство); кооперирање со индивидуални производители во областа на производството и прометот; производство, преземање и обработка на тутун; преработка на житарици (млинарство); производство, преработка и промет со млеко и млечни производи; производство и промет со леб; промет со индустриски стоки за широка потрошувачка, га мало и големо, по пат на малопродажна мрежа; угостителска дејност; пружање услуги на кооперантите и на другите заинтересирани лица; во: орање, сеење, жнеење, вршење снабдување со репроматеријали, како и други слични услуги; експлоатација на природното богатство (камен и др.).

Основач на претпријатието е Здруженото трговско претпријатие „Универзал“ од Штип.

Директор на претпријатието во основање е Вангел Штерјов, односно в.д. директор, кој ќе го потпишува и застапува и Штерјо Горѓиев Михајлов, книговодител.

Производното трговско претпријатие „Братство“ постанало по пат на издвојување како работна единица на погонот за земјоделство и кооперација „Братство единство“ — с. Софилари од Трговското претпријатие „Универзал“ — Штип.

Впишувањето е извршено во регистарот, врз основа на доказите што се приложени кон пријавата, согласно со членот 7 од Правилникот за регистрација на стопанските организации („Службен лист на СФРЈ“ бр. 57/65).

Од Окружниот стопански суд во Штип, Фи. бр. 257/70. (399)

ЗАГУБЕНИ ПЕЧАТИ

Загубениот штембил под назив: „Ауто-превозник Јован Мијаковски ул. 113/1—2 нас. Влае — Скопје“ се огласува за неважен. (1934)

Загубените печат и штембил под назив: „Работнички универзитет „Благој Страчков“ — Титов Велес“, се огласуваат за неважни. (1936)

МАЛИ ОГЛАСИ

Се огласуваат за неважни следните загубени документи:

Лична карта издадена од ОВР — Прилеп на име Васка Петреска ул. „Б. Шемкоски“ бр. 27 Прилеп. (1729)

Воена книшка издадена од В.П. Краљево на име Димитар Цветковски ул. „Блага Ружето“ бр. 15 Прилеп. (1730)

Лична карта бр. 7140 издадена од ОВР — Винаца на име Мијалчо Стојчев ул. „М. Тито“ бр. 23, Винаца. (1734)

Лична карта бр. 5787, издадена од ОВР — Винаца на име Пано Лазаров с. Грљани, Винаца. (1740)

Лична карта издадена од ОВР — Прилеп на име Петре Мицкоски, с. Загорани, Прилеп. (1743)

Свидетелство за завршен I клас гимназија, през учебната 1967/68 год. во Ресен на име Сотир Чаушевски ул. „Ј. Јосифовски“ бр. 51, Ресен. (1976)

Свидетелство бр. 02-8/986 за завршен испит механичар по земјоделски машини и трактори, издадено од Земјоделското училиште „Киро Бурназ“ — с. Дол. Којнаре на име Саве Петковски с. Клецовце, Куманово. (1458)

Уверение за стручно оспособување бр. 16992/67, издадено од Собрание на град — Скопје на име Тажгур Бајрами, Скопје. (379)

Индекс бр. 5429, издаден од Медицински факултет — Скопје на име Јусуф Хасан Араби, Скопје. (380)

Воена книшка издадена во Књажевац на име Амет Аметов, Скопје. (381)

Здравствена легитимација издадена од ЗСО — Скопје на име Мирко Кофилевски, Скопје. (383)

Здравствена легитимација издадена од ЗСО — Скопје на име Лилјана Демировска, Скопје. (385)

Здравствена легитимација издадена од ЗСО — Скопје на име Добринка Богданова, Скопје. (386)

Здравствена легитимација издадена од ЗСО — Скопје на име Флорин Горгиевски, Скопје. (387)

Здравствена легитимација издадена од ЗСО — Скопје на име Фарија Амедова, Скопје (388)

Индекс бр. 12035, издаден од Правни факултет — Скопје на име Димитрија Димитровски, Скопје.

Здравствена легитимација издадена од ЗСО — Скопје на име Мирадија Зекири, Скопје. (390)

Здравствена легитимација издадена од ЗСО — Скопје на име Димитар Тортоповски, Скопје. (391)

Свидетелство за завршено I година Авто сообраќаен училищен центар — автомеханичар — Скопје на име Владо Тасевски, Скопје. (392)

Индекс бр. 2792, издаден од Медицинскиот факултет — Скопје на име Анка Јорданова, Скопје.

Здравствена легитимација ВИБ бр. 499, издадена од Собрание на град Скопје на име Сава Зенгова, с. Побожје, Скопје. (394)

Здравствена легитимација бр. 216272, издадена од ЗСО — Скопје на име Марија Чакула, Скопје.

Работна книшка издадена од Скопје на име Маре Лебанова, Скопје. (396)

Здравствена легитимација издадена од ЗСО — Скопје на име Бранко Ацковски, Скопје. (397)

Здравствена легитимација издадена од ЗСО — Скопје на име Милена Илиевска, Скопје. (398)

Здравствена легитимација издадена од ЗСО — Скопје на име Војче Павловски, Скопје. (399)

Здравствена легитимација издадена од ЗСО — Скопје на име Мирјана Манева, Скопје. (400)

Здравствена легитимација издадена од ЗСО — Скопје на име Драган Десник, Скопје. (401)

Здравствена легитимација издадена од ЗСО — Скопје на име Љубинка Десник, Скопје. (402)

Возачка дозвола бр. 2976, издадена од ОВР — Тетово на име Ефраим К. Мурсели, ул. „Гостиварска“ бр. 27, Тетово. (403)

Диплома за завршено индустриско училиште, издадено од „Р. Р. Ричко“ — Прилеп на име Горѓи Јорданоски, ул. „М. Јосифоски“ бр. 12, Прилеп.

Работна книшка на име Милади А. Бечев, с. Владилковци, Т. Велес. (405)

Работна книшка бр. 5581, издадена од Гостивар на име Гордана Новаковиќ, ул. „Н. Парапунов“ бр. 15, Гостивар. (406)

Свидетелства за завршено I и II година на име Џумаили Џумаил, с. Дебреше, Гостивар. (407)

Свидетелство за завршено IV клас гимназија на име Љиљана Попоска, кеј „Братство Единство“ бр. 1, Гостивар. (408)

Свидетелство од IV година, издадено од Економското училиште — Гостивар на име Таска Томовска, ул. „29 ноември“ бр. 9, Гостивар. (409)

Свидетелство за завршено I година Економско училиште — Гостивар на име Среќко Наумовски, Гостивар. (410)

Свидетелство за завршено I година, издадено од Индустриското училиште „Трајко — Б. Тарџан“ — Прилеп на име Коста Мојаноски, ул. „М. Ацев“ бр. 26, Прилеп. (411)

Свидетелство од V одделение, издадено од Училиштето „Г. Делчев“ — с. Дреновци на име Никола Србиноски, с. Дреновци, Прилеп. (412)

Здравствена легитимација бр. 28947, издадена од КЗСО — Гостивар на име Фетие Есад Салиу, Гостивар. (413)

Здравствена легитимација издадена од ЗСО — Битола на име Чулијана Стојанова, ул. „Караорман“ бр. 95, Битола. (414)

Здравствена легитимација издадена од ЗСО — Битола на име Тодор Милошевски, ул. „Солунска“ бр. 211, Битола. (415)

Работна книшка бр. 17192, издадена од СО — Прилеп на име Љубен Беличаноски, ул. „Ило Попадинец“ бр. 1, Прилеп. (416)

Здравствена легитимација на име Вера Апостолоска, ул. „К. Волнар“ бр. 157, Прилеп. (417)

Работна книшка на име Исмаил Каримани, с. Вејце, Тетово. (418)

Возачка дозвола бр. 2434 и сообраќајна книшка од „Даиц“ бр. 38—86 ТЕ на име Насуф Ханџиу, ул. „Б. Јованоски“ бр. 16, Гостивар. (419)

Свидетелство издадено од Индустриско училиште „Трајко В. Тарџан“ на име Василе Секулоски, ул. „Кукушка“ бр. 13, Прилеп. (420)

Работна книшка бр. 12498, издадена од Собрание на општината — Прилеп на име Цветанка Божиноска, ул. „Марковска“ бр. 39, Прилеп. (421)

Земјоделска здравствена легитимација издадена од ЗСО — Битола на име Паца Чоревска, с. Прнобуки, Битола. (422)

Земјоделска здравствена легитимација на име Џемаилџи Феми Имери, с. Порој, Тетово. (424)

Свидетелство од I до VIII одделение на име Петре Тримоски, с. Церово, Гостивар. (425)

Земјоделска здравствена легитимација издадена од ЗСО — Битола на име Зора Н. Колевска, с. Дол. Оризари, Битола. (428)

Свидетелство за завршено IV одделение, издадено од Основното училиште во с. Долнени на име Трајанка Јанкоска, ул. „Т.-4“ бр. 35 нас. Трнодол, Скопје. (429)

КОНКУРСИ

СОВЕТОТ НА ЗЕМЈОДЕЛСКО-ШУМАРСКИОТ
ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

распишува

К О Н К У Р С

за избор и преизбор по следните звања и предмети:

- По еден наставник во звањето вонреден или редовен професор на следните предмети:
 - Зрени и клубенасти култури,
 - Наводнување,
 - Хемија,
 - Агрохемија за лозаро-овоштарска насока.
- По еден наставник во звањето доцент или вонреден професор на следните предмети:
 - Посумување и мелиорации,
 - Шумарска фитопатологија.
- По еден наставник во звањето доцент на следните предмети:
 - Организација на земјоделските стопанства за поделска насока,
 - Организација на земјоделските стопанства за лозаро-овоштарска насока,
 - Организација на земјоделските стопанства за сточарска насока,
 - Општо овоштарство.
- Избор по еден асистент на следните предмети:
 - Уредување на шумите,
 - Економика на шумско-стопанските организации.
- Преизбор по еден асистент на следните предмети:
 - Исхрана на домашните животни,
 - Индустриски култури,
 - Биохемија.

Кандидатите кои се пријавуваат треба да ги исполнуваат условите пропишани со Законот за високото школство на СРМ.

Рок за пријавување е 15 дена од денот на објавувањето на конкурсот.

Пријавите се поднесуваат до Деканатот на Земјоделско-шумарскиот факултет во Скопје.

Кон пријавата, кандидатот треба да приложи диплома, куса биографија, список на стручни и научни трудови и по еден примерок од самите трудови.

Пријавата, кусата биографија и списокот на стручните и научните трудови се поднесуваат во по три примероци. (1131)

Врз основа на одлуката од Советот на работната заедница на Заводот за унапредување на сточарството на СРМ, Скопје, од 11. V. 1971 година, Конкурсната комисија на Заводот

р а с п и ш у в а

К О Н К У Р С

за пополнување на долуозначените работни места со неполно работно време и тоа:

1. Научни работници во Одделението за говедарство:
 - а) Научен советник или редовен професор 1
 - б) Научен соработник или асистент со докторат или доцент 1
2. Научни работници во Одделението за живинарство:
 - а) Научен советник или редовен професор 1
3. Научни работници во Одделението за свињарство:
 - а) Научен соработник или доцент 1
4. Научни работници во Одделението за овчарство:
 - а) Научен советник или редовен професор 1
 - б) Научен соработник или асистент со повеќе научни трудови 1
5. Научни работници во Одделението за физиологија и исхрана на домашни животни:
 - а) Научни советници или редовни професори 2
 - б) Научни соработници или доценти 2
 - в) Научни работници или асистенти со повеќе научни трудови 2
6. Научни работници во Одделението за зоохигиена:
 - а) Научен советник или редовен професор 1
 - б) Научен соработник или доцент 1
7. Научни работници во Одделението за млеко и месо:
 - а) Научен советник или редовен професор 1
 - б) Научен соработник или доцент 1

Услови: Висока школска подготовка, со докторат, со звање научен соработник, виши научен соработник и научен советник со работно искуство во сточарски научни установи, или асистент, доцент, вонреден или редовен професор на Земјоделско-шумарскиот факултет.

Пријавите се испраќаат до Конкурсната комисија на Заводот.

Конкурсот ќе трае 15 дена од денот на неговото објавување. (1130)

Комисијата за кадри при Комерцијално-инвестиционата банка Битола — Филијала — Охрид, врз основа на членот 3 од Законот за задолжително примање на приправници и Одлуката број 02-1644 за прием на приправници

р а с п и ш у в а

К О Н К У Р С

за прием на еден приправник

Кандидатот покрај општите услови предвидени во ОЗРО треба да ги исполнува и следните услови:

- да има завршено економски факултет (II степен);
- да не е запослен;
- да ја има регулирано воената обврска.

Молбите таксирани со 1,00 динар таксена марка со потребните документи (извод од матичната книга на родените, уверение за здравствената состојба, уверение дека не е осудуван, уверение дека не е под истрага, диплома — потврда за завршен економски факултет, уверение за регулирана воена обврска и доказ дека се води во заводот за запослување како не запослен), да се достават до Комерцијално-инвестиционата банка Битола — Филијала — Охрид.

Конкурсот е отворен 15 дена од објавувањето во „Службен весник на СРМ“. (1133)

Деловниот одбор на Заводот за рехабилитација на деца и младици Скопје

р а с п и ш у в а

К О Н К У Р С

за пополнување на работното место:

1. ПСИХОЛОГ — во Центарот за професионално и работно оспособување во индустријата и занаетчиството.

Услови: Високо образование — филозофски факултет, група психологија.

Кандидатите, покрај посебните услови, треба да ги исполнуваат и општите услови предвидени во ОЗРО.

Конкурсот трае 15 дена со денот на објавувањето.

Личниот доход според Правилникот за распределба на личниот доход на работниците во Заводот.

Кандидатите, покрај молбите таксирани со 1 динар и со податоци за движењето во службата, да достават препис диплома за образованието, извод од матичната книга на родените и лекарско уверение.

Молбите се доставуваат на адреса: Завод за рехабилитација на деца и младици — Скопје, пошт. фах 523. (1132)

Врз основа на член 52 од Статутот на Здравствениот дом на железничарите, Извршниот одбор на Здравствениот дом на железничарите Скопје,

р а с п и ш у в а

К О Н К У Р С

за еден лекар од општа медицина за испраќање на специјализација по епидемиологија

У с л о в и:

Завршен медицински факултет и положен стручен испит со најмалку две години работно искуство.

Предимство на конкурсот имаат лекарите од Здравствениот дом на железничарите Скопје.

Со молбата таксирана со по 1. н. динар се прилага и потврда за доказ дека ги исполнува условите.

Молбите ќе се примаат 15 дена од денот на објавувањето на конкурсот.

Настап на специјализација веднаш.

Личниот доход според правилникот на Домот.

Молбите да се доставуваат на адреса: Здравствен дом на железничарите Скопје.

ОД ИЗВРШНИОТ ОДБОР НА ДОМОТ

СОДРЖИНА

Страна

136/Правилник за приправничкиот стаж и за стручните испити на здравствените работници — — — — — 377

Испитна материја на програмата за стручниот испит на здравствените работници 385